

Extra postak... No. 224712/229.

BUDAPEST

NEPELET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Ára 5 lej

Kedd, 1936. október 27.

5697. EV. XIX. EVF. CHESVAN 1. 245. SZAM

Náci-szobor Berlinben

Berlin egyik parkjában szobrot állítottak a náci Thodor Fritschnek. Az emlékmű díszét és pompáját a különböző feliratok adják. Feliratok, amelyek „Theodor Fritsch, a népi előharcos” dicsőségét hirdetik.

Dicsőséget, amiért még senkinek nem állítottak szobrot, dicsőséget, amivel eddig senki sem tette még maradandóvá nevét az utókornak.

A szobor feliratok a megörökített ember nagyságát hirdetik. Nos, ebben az esetben az emberi nagyság hirdetői márványba vésett idézetek, melyek így hangzanak:

„A zsidókérdés voltaképpen nem más, mint a becsületének harca a becsületünkéért.”

„A zsidóság kiválása nélkül nem győzülhatnánk meg a népek.”

Márványba vésett szavak. „Nagyság” és „bülség” hirdetői — az örökérvényességnek.

De van-e olyan márvány és kéz a világon, mely maradandó becsben tudja tartani, emberi értékévé tudja tenni és bülséggé tudja avatni a vak gyűlölet igéjét?

Hiába a márvány, a szobor és az aranyozott betű — olyan szobor és emlékmű az ilyen, amelyet maga a német nép fog egykor ledönteni, lemosva e kornak szegényét...

A felmondott semlegesség

Az a megdöbbenés, amelyet a spanyol polgárháborúba való benemavatkozást biztosító államok londoni értekezletén Malsky londoni szovjetkötvet bejelentése váltott ki, érthető, de váratlanul éppen nem mondható.

Szovjet-Oroszország képviselőjének ama kijelentése, hogy a moszkvai kormány nem hajlandó többé a spanyol belügyekbe való benemavatkozást garantálni, nem eredeti szöveg, hanem epigon utáztat.

Ha a politikai metódusokat Róma és Berlin Moszkvától tanulta, ugy most Moszkva Rómától és Berlin-től tanulta el azt az egyszerű „igazságot”, hogy a világpolitika zoldaszalánál mindig azé az utolsó szó, vagyis annak van igaza, aki a kardjára üt, aki befejezett tények elé állítja azokat, akik leginkább a befejezett tényektől rettegnek.

Ebben a tekintetben tehát Oroszország egyáltalán nem jár a forradalmi utjakon utján.

Ha Németország bevonulhatott a tiltott rajnai zónába, ha Olaszország a nagy Anglia és az egész Népszövetség tiltakozása ellenére — jöhetett ő is a Népszövetség tagja volt — letiporhatta Abesszíniát, a Népszövetség tagállamát — akkor Oroszország ugy gondolhatja, hogy ő is megpróbálhatja nyitlan támogatni a spanyol kormányt.

Az orosz számítás legalább olyan reális, mint a németeké, olaszok és legutóbb a belgák számítása volt. Anglia és Franciaország nem akarnak háborút, legalább is még nem akarnak a éppen ezért kénytelenek lenyelni a legkésőbb pillukat is.

Es nemcsak arra számít, hogy Anglia és Franciaország végül is szemétként fognak hunyjni a spanyol kérdésben tanúsított újabb magatartása felett, hanem talán azzal is joggal számol, hogy Németország sem mer majd katonai után fellépni ellene. Persze a fegyver visszafelé is elszűnik.

Megeshetik az is, hogy Szovjet-Oroszország végleges kilépése a semlegességet garantáló államok sorából és nyílt beavatkozása a spanyol kormány oldalán, esetleg Németország malmára hajtja a vizet és a francia-orosz szerződés megáztatására és a hajlandóságban máris meglévő antibolszevista front megerősítésére fog vezetni.

Az európai helyzet mindenesetre borotvaélen táncol. Európa két részre szakadása egyre inkább közeledik a végleges kialakulás stádiumához.

Sőt nagyon könnyen megeshetik, hogy a két részre szakadást — gyors osztódás útján — egy háromrészesre való szakadás fogja követni.

Egyfelől a nyugati hatalmak frontja áll szemben a közép- és dél-európai hatalmak frontjával, másfelől adva van a lehetőség egy európai front kialakulásának — Szovjet-Oroszországgal ellen.

Hogy ezek a még jelenleg csak hatalmi és érdekfrontok mikor alakulnak át háborus frontokká, azt megjövendölni nem lehet, de a spanyol polgárháború eshetőségei szinte óránként közelebb hozzák azt a fenyegető pillanatot, amikor ez a szörnyű lehetőség még szörnyűbb valósággá lesz.

„Semmi sem ingathatja meg a népfront egységét és szilárdságát” — mondotta Leon Blum Narbonnei beszédében

Tízezer ember fogadta Narbonneban Blumot, aki bejelentette, hogy az új sajtótörvény szerint ellenőrizni fogják a lapvállalatok anyagi forrásait

Biarritz, október 26. (Rador.) A radikál-szocialisták kongresszusa tegnap véget ért. A záróülést követő banketten Daladier, a pártelnök kijelentette, hogy bár az önkényuralmi rendszerek fokozatosan hatalmukba kerítik egész Európát, de van egy ország, amely ellenáll az önkényuralomnak és ez Franciaország. Franciaország büszke arra, hogy köti magát a szabadság eszményéhez és szenvedélyéhez. A köztársasági Franciaország egyesülten készül fel a holnapi harcra. A hallgatóság nagy tetszéssel fogadta e szavakat és rázendített a Marseille-re.

Ugyancsak Narbonneban Blum még egy beszédet mondott. Megállapította, hogy a parlament megnyitása küszöbön áll és egyike a betervezendő javaslatoknak a sajtótörvénytervezet, ami módot fog nyújtani a magánembereknek a rágalom elleni védekezésre és egyúttal lehetővé fogja tenni a köznek az ország közvéleményét irányító vállalatok büdzséje-ellenőrzését és forrásainak kikutatását. A közvéleménynek jogában áll bizonyítékokat kapni a sajtóvállalatok anyagi függetlenségéről és intellektuális korrumpciójáról.

Egyidejű párizsi jelentés szerint Narbonneban Blum miniszterelnök beszélt a munkássághoz. Tízezer ember fogadta Blumot és az internacionálét ünnekelte tiszteletére. Blum emlékeztetett a kormány eddigi eredményes munkásságára a társadalmi rend terén és a pénzügyi politikában.

Párizs, október 26. (Rador.) Az elszázi katolikus szövetség Mulhouseban tegnap nagy feltűnést rendezett, amelyben 40 ezer ember vett részt. Ruch püspök 12 független képviselő és szenátor társaságában elnököl a gyűlésen, amelynek vezetésével határozati javaslatot fogadtak el. Ebben testvéri üdvözlését küldi a szövetség a spanyol országai katolikusoknak, akikkel közli azt a felhívását, hogy harcolni fog a kommunizmus ellen.

Ami a kormányellenes propagandát illeti, meg van győződve, hogy az ország tudni fog ellentánni az aláaknázást célzó irányzatoknak és semmi sem ingathatja meg a népfront szilárdságát és egységét.

Lilleben Lienart püspök szintén a kommunizmus ellen beszélt és arra intette hallgatóit, harcoljanak a kommunista veszély ellen.

Ciano berlini tárgyalásainak egyetlen pozitív eredménye: Olaszország abessziniai hódításának elismerése

Ciano nyilatkozata a német és olasz kormányok nyílt állásfoglalását a spanyol zendülők mellett és a bolszevizmus elleni harcot hangsúlyozta

Róma, október 26. (Rador.) Ciano gróf vasárnap délután repülőgépen jött hazakeresztet von Hassel római német nagykövet kíséretében.

A tárgyalások egyetlen igazán konkrét eredménye — természetesen, ha azok nem vezettek titkos szerződésre — az olasz birodalom elismerése és a két ország közti kulturális egyezmény keltésére helyezése. Ciano gróf kijelentései között az egyedüli, ami elég pontos jelzőkkel van körülírva, az Olaszország és Németország által a spanyol eseményekkel szemben tanúsított magatartás. A második Locarnót illetőleg nem döntöttek. A Petit Parisien azt állítja, hogy a közlemény csatlósát keltett Rómában.

Elutazása előtt Ciano gróf vasárnap reggel sajtónyilatkozatot olvasott fel, amelyben kijelenti, hogy a német és olasz kormányok közös akciót fognak kifejteni a béke és építés, a két ország és a civilizáció intézményeinek megvédése céljából. Szoros kapcsolatokat fognak fenntartani az európai és dunai helyzetre való tekintettel. Az Ausztriával szemben elért eredmények bizonyítják ennek az együttműködésnek a Duna-medencében való eredményességét. Németország és Olaszország megállapítják, hogy a Franco kormányt a spanyol nép többsége támogatja és hogy a felkelés a rend helyreállítását tűzte ki célul. Olaszország és Németország nem fognak beavatkozni a spanyol eseményekbe, de elő fogják segíteni azt, hogy Spanyolország visszazerezze nemzeti és gyarmati egységét. Az Európát fenyegető nagy társadalmi veszélyekkel szemben a két kormány egyetért a civilizáció védelmében, mely a családi és nemzeti eszményeket követi. A két ország közti kulturális kapcsolatokat kíméltik. Németország elismeri az olasz-abesszin birodalmat.

Berlini jelentés szerint Von Ribbentrop új londoni német nagykövet vasárnap Angliába indult, hogy átvegye hivatalát.

Budapest, október 26. (Rador.) Guido Schmidt osztrák külügyi államtitkár ma délelőtt repülőgépen ideérkezett. Miután Kánya külügyminiszterrel és Darányi miniszterelnökkel tárgyalt, Schmidt szerdán utazik vissza Bécsbe. Schmidt különben Kánya látogatását adja vissza. A tárgyalásokon főleg Kelet-Európa megszervezéséről lesz szó az olasz-német eszmecsere szellemében, de előkészítik a római gyezményt aláíró államok bécsi értekezletét is. Talán felmerül a római egyezménynek más államokra való kiterjesztésének terve is, sőt valószínűleg megtárgyalják Hodzsa Milán azon kijelentését is, amely szerint a kisanant Közép-Európa megszervezésének kiindulópontja lehetne. Schmidt holnap kihallgatásra megy Honthy kormányzóhoz.

Párizsi jelentés szerint a francia lapok bizonyosmértvű meglepetést mutatnak az olasz-német tárgyalások befejezése után kiadott közlemény pontatlan megfogalmazásával szemben. Az Echo de Paris megjegyzi, hogy

VILÁG TÖKRÉ

A cseh külpolitika útjai

Abban a híres, a tökéletesség csúcán járó gyászbeszédében, amelyet Max Nordau mindmáig a legnagyobb cionista szónok tartott az általa sabbat-kongresszusnak elnevezett hetedik cionista kongresszuson a kevéssel azelőtt elhunyt Theodor Herzl felett, merült fel az érdekes és fogas kérdés, hogy mi történt volna Liszttel, meg Paginival, ha történetesen a zongora, a hegedű, vagyis ama instrumentumok fel-találása előtt születnek, amelyek segítségével az ő sajátos genialitásuk kifejezésre jutott. A *Nutzenwendung* kézenfekvő. Theodor Herzl a Nordau meglátása szerint mindenekelőtt államférfiúi genius volt, de „nem állott mögötte állam, megszervezett nép, egyáltalán semmiféle hatalmi eszköz, amiknek segítségével gyakorlati politikát folytathatott volna.”

Ez a nordaui megállapítás járt egyre az eszemben, miáltal Emil Straussnak *Tschechoslovakische Aussempolitik* című a prágai Orbis-Verlagnál megjelent könyvét olvastam. A könyv, mely 1936 elejéig követi nyomon a cseh külpolitikát, mindenekelőtt a Masaryk és a Benes tevékenységének ismertetése, recte — és ez német nyelven furesán hat: himnusza. Nos, e két államférfiúi politikai működésének kezdetei is olyan időponthoz esnek, amelyben sem állam, sem szervezett nép és semmiféle hatalmi eszköz nem állott a rendelkezésükre. Az önálló cseh állam, amely felé igyekeztek, álom volt, akárcsak a Herzl Judenstein-tája. A népük, a szilvásnak a legnagyobb előnyomult töredéke, mely a német tengerébe beekelve él, idegen állam alattvalója és ráadásul sokféle politikai irányzattól is megtépett volt. A hagyományos cseh politika például, feltétlen léhséget hirdetett a Habsburgok és a monarchia iránt. A cseh Palackytól származik a híres mondas, hogy amennyiben az osztrák császárság nem létezne, Európa és a humanizmus érdekében okvetlenül meg kellene teremteni. A másik nevezetesebb cseh külpolitika irányzat viszont oroszbarát volt, ahogyan később Masaryk csufolódva írta: a kozákoktól várta a megváltást.

Arra nem is gondolhatott ez a két providenciális államférfiú, hogy a háború kivételes rendelkezéseinek alávetett, az akasztófa árnyékában élő cseh népet mozgassa meg a Habsburgok ellen. A mozgalmuk, mint — érdekes új szó és új fogalom! — *Austlandsrevolution* kezdődött, vagyis a külföldre menekült csehek forradalma volt. De kinek támogatására számíthatott ez a maroknyi politikus? Az oroszoktól etikai szempontok választották el őket, akárcsak a hagyományos Habsburg-barát politikától. A sorsukat tehát csak a nyugati demokráciához köthették. Ezek azonban eleinte hallani sem akartak a monarchia felosztásáról. Franciaország attól tartott, hogy az ausztriai németesség, Németország, vagyis a főellenség erejét fogja ez esetben (a felosztás esetében) gyarapítani. Anglia pedig Oroszország balkán befolyásának ellensúlyozására tartotta feltétlenül szükségesnek a habsburgi monarchiát. Masaryknak hatalmas irodalmi és szóbeli propagandát kellett kifejteni, míg a jelszót: *Détruisez l'Autriche-Hongrie!* (Semmisítsétek meg Ausztria-Magyarországot!) bele tudta vinni a köztudatba és érvényt tudott számára szerezni a hivatalos diplomáciánál is. Hatalmas segítő eszköze volt a diadalmas politika előrehaladásában a cseh hadsereg (légió), amely akárcsak a cseh forradalom, a külföldön pontosan: Oroszországban jött létre. Felettébb nehéz munka volt a megteremtése. A csehek erősen gyűlölték az osztrák hadsereget, s ezt a gyűlöletet átvitették a háborúra és egyáltalában minden katonaságra. Meg kellett értenni velük, hogy van valami, ami a háborúnál is rosszabb: A becsstelen élet,

a nemzeti rabszolgaság. És azt is, hogy az ő nemzeti szabadságuk szervezésére Európába, sőt az egész emberiség új rendjének; tehát érte küzdve, az emberiség boldogabb jövőjéért küzdenek.

Masaryk nem csalatkozott abban a reményében, hogy a cseh hadseregnek jelentős szerep fog kijutni a háborúban és a cseh forradalomban. A véletlen volt a fősegítője. A boisevizumi kitérés után a cseh légő tartotta megszállva a szibériai vonatot, sőt a vladivosztoki kikötőt is és az egyedül antant-hű hadsereg volt Oroszország területén. Hősi nimbusza keletkezett. Az utját, mely Kievtől Vladivosztokig, Ukrajnától a Csendes óceánig vezetett, a hír a görögök anabázisával mérte össze.

Az antant háborús céljai sorába azonban a sikerek ellenére is csak 1918 tavaszán jutott az önálló cseh köztársaság. De még ezután rengeteg küzdelembe került, míg az ország malasztból, az ígéretekkel valószínűleg, egy konszolidált állam lett, mely hatalmas eredmény maradványok egyesítette a keleti között a történelmi cseh területet. Miután ez megtörtént, a cseh diplomácia kiemelkedett a hősi, ám egyben rendkívül labilis állapotból, amely — mondom — erősen emlékeztet a cionista diplomácia Herzkorabeli helyzetére. Megnyitott a történelemben a második fejezet, megkezdődött az a korszaka, amelyben a normális viszonyok között élő népek mintájára és erővel felzárkózva, fejthette ki a tevékenységét.

Emil Strauss egyébként a következő alapvető elemekre felépítettnek látja a diadalmas Masaryk és Benes-féle külpolitikát: Realizmus. Számolás a tényekkel, a valósággal. A könnigehofi hamisítvány leplezésével tudományos téren mutatta meg először Masaryk, hogy az igazságot felébe helyezi a nemzeti szentimentalizmusnak. Ezt az eljárást azután rendületlenül folytatta a politikában.

A Masaryk-Benes-féle külpolitika második pillére: a filozófiai alapra épített világszemlélet. A józan tudományossággal szemben erkölcsi érzés párosul benne. A harmadik jellemzője: az elszánt és gyors cselekvés. Végül: a fáradságot nem ismerő munka. „Mindent munkával értünk el”, szövegbe le a négyéves küzdelem után hazatért Masaryk. A cseh külpolitika Strauss szerint nem sacro egoismoból tart ki a párisi szerződés mellett, hanem abban a meggyőződésben, hogy Európa a mai összetételében jobban megfelel az igazság követelményének, mint a háború előtti Európa. Tehát a világszemlélete és az etikája határozza meg az állásfoglalást.

A könyv a következő fejezetekből tevődik össze: A cseh külpolitika a párisi békekötésekig. A Habsburg restaurációs kísérletek megghusítása. A Népszövetség szerepe Európa pacifikálása terén. Az 1927—30 évek közötti európai konszolidáció. A gazdasági válság és kihatása a nemzetközi politikára. A béke és a háború határmezsgyéjén.

A Strauss könyvének segítségével részletesen megismerkedünk a kisantant keletkezésével, az orosz birodalom bekapcsolódásával az európai politikába, a szakadatlan küzdelemmel, amely Csehország és Magyarország, továbbá Csehország és Németország között folyik. Vagyis egész sor fontos elhatározó erejű adattal egészíthetjük ki a politikai ismereteinket. De ne tévedjünk: a könyv a világért sem száraz adatgyűjtemény. Nagyszerűen van megstilizálva, úgy hogy az olvasás közben nem csak tanulunk, hanem jelentős műélvezetben is van részünk.

(g. s.)

— Fej-, váll- és ágyék-reumánál, ischiásnál, idegfájdalmaknál, szagatásnál és zsábnál a természetes „Ferenc Józsóf” keserűviz rendkívül hasznos házi szer, mert korán reggel egy pohárral bevéve, az emésztőcsatornát alaposan kitisztítja és méregteleníti. Az orvosok ajánlják.

Orvos! Mérnök! Gyári!

Minden német (25% redukción!), francia, stb. folyóirat és könyv LEPAGE-nál Cluj. Kérjen ingyen jegyzéket Lepage-tól Cluj, Jászna, mely szalma ércelék.

A cuzisták népszerűtlensége miatt nem írja ki a kormány a pótválasztásokat

Az utolsó, vagy csak a negyedik parlamenti ülészakot nyitja meg Tatarescu november 15-én?

Bucarest, október 26. Politikai körökben és a sajtóban egyaránt élénk vita tárgyát képezi a kérdés vajjon ki írja-e a kormány a pótválasztásokat a kamarában és szenátusban megüresedett mandátumokra. A kérdés azért bir nagyobb fontossággal, mert a részleges választások vannak hivatalosan megmutatni a koronának, hogy a kormányutódlás kérdésében hogyan vélekedik a választótestület. Az alkotmány értelmében a király nevezi ki és hívja vissza a minisztereket. A törvény betűje szerint a király előjog gyakorlása nincs korlátozva, az uralkodó tehát teljesen szabadon és minden befolyástól mentesen dönt. E döntés meghozatalánál azonban az uralkodónak elaposan mérlegelni kell a különböző érveket és körülményeket, akárcsak a bíró, amely szabad megítélése szerint hozza meg az ítéletet, de előbb meghallgatja a perbeszédeket, megvizsgálja a felek által felhozott bizonyítékokat.

Mire jó a pótválasztás

Az alkotmányos gyakorlatban a választótestület utmutatása az egyik legfontosabb kritérium, mely a koronát új kormány kinevezésénél vezetni szokta. Nálunk ez az utmutatás különösen nagy szerepet játszik. Angliában, Franciaországban, Csehszlovákiában mindegy, hogy ki vezeti le a választásokat. Ezeknek eredménye független attól, hogy egyik vagy másik párt van kormányon. Nálunk a kinevezett kormány győz, a választásokon, akár akarja a választók többsége, akár nem. Az államfőnek alapos mérlegelés tárgyává kell tenni, hogy kit hív kormányra, ha azt akarja, hogy az ország többsége által óhajtott párt kormányozzon. A pótválasztáson két dolog derül ki: 1. A hatalmon lévő párt népszerűsége még. 2. Az ellenzéki pártok közül melyiket helyezi előnybe az utódlás szempontjából a választó testület.

Az első szempont kisebb szerepet játszik. A kormánynak sikerül a maga javára billenteni a mérleget, úgy az általános választásokon, mint a későbbi részleges választásokon. Gyakorlati haszna azonban ennek nem igen van. A kormányon lévő párt tisztában van azzal, hogy mandátumának lejártával ellenzékbe kell vonulnia. Tatarescunak tehát csak formai sikert hozhat, ha az állami apparátus felhasználásával különböző pressziók segítségével, stb. magának hódítja el az üresedésben lévő mandátumokat. Ezzel szemben fontossággal bírnak a pótválasztások az utódlásra való utmutatás szempontjából. Az elmúlt ülészak során tartott öt pótválasztás alkalmával nyilvánvalóvá vált, hogy a kormány ennek tudatában van, minthogy mindenki számára világos volt, hogy az ország elsősorban a nemzeti parasztpártot, másodsorban pedig Averescu-George Bratianu alkotmányos frontját akarja és mert a kormány azt a látszatot akarta keltetni, hogy a Gogo-Cuzista párt vagyis az ő protezséje a választó testület kegyence, a belügyminisztérium úgy mesterkedett, hogy a gogo-cuzisták malmára hajtsa a vizet.

Salkuhuzás a pótválasztásokkal

Ahelyett tehát, hogy az öt pótválasztást egy azon napon tartották volna meg amikor is a központi nyomás kevésbé lett volna érezhető és így a tényleges helyzet jobban kivilágított volna, sorban tartatta meg a választásokat. Először abban a megyében választották, ahol a cuzisták erősek, azután következtek a többi megyék. Mehadintiben a kormány nem állított jelöltet, hogy szavazatait átengedhesse a cuzistáknak.

Pillanatnyilag kormánykörökben azt az álláspontot képviselik, hogy pótválasztásra nincs szükség, miután az utolsó parlamenti szesszióban vagyunk. E határozati politikai oka világos. Ha különböző presz-

ziók révén sikerülne is liberálisok számára biztositani a megürülő helyeket, a kormánynak nincs mit kezdenie egy ilyen sikerrel. Egy képviselővel, vagy szenátorral több a mai kormányfőbbőség mellett nem játszik szerepet, egy új Tatarescu kormányról pedig az elkövetkező négy esztendőre nem lehet szó. Ezzel szemben ezeken a választásokon ellentmondást nem tűrően kiderülne a nemzeti parasztpárt, másodsorban pedig az Averescu-George Bratianu front népszerűsége. Különösképpen, hogy Basarabiában és Bucovinában, ahol a cuzistákat előre lehetne nyomni, nincs üresedés, az ország többi részében pedig cuzisták nem léteznek, ahogy a közszéki választásokon kiderült. Jellemző például a doljmegei eredmény: hatvan közszéki tanácsosi mandátumból a kormány 31-et, a nemzeti parasztpárt 25-öt és a vaidisták 4-et hódítottak el. A cuzisták semmit sem kaptak.

Törvényes-e a pótválasztás

Hasonlóak az eredmények az összes többi megyékben is. Érthető tehát, ha a kormánynak nincs különösebb kedve megrendezni a pótválasztásokat. A kérdés az, a kormány azt teszi-e, amit akar, vagy pedig kötvény van a törvények által? A választási törvény 98 szakasza a következőképpen intézkedik: a pótválasztást nem lehet megtartani, ha az üresedés az utolsó ülészak folyamán következett be. Mi értendő az utolsó ülészak alatt? A kérdést nem nehéz tisztázni. A jelenlegi parlament első ülészaka 1934 januárjában, a második ugyanazon év novemberében, a harmadik 1935 novemberében kezdődött és a negyedik 1936 novemberében fog megnyitni. Mi fog történni azonban 1937-ben? Megnyithatja-e a jelenlegi parlament az ötödik

Tovább folyik a kiméletlen hajszja Szovjet-Oroszországban a trockisták ellen

November 7. és 25. között kerülnek bíróság elé Szokolnikov, volt londoni követ, Putna tábornok, Uglancov és Kotubinski volt népbiztosok, Radek és a Journal de Moscou szerkesztője

Moszkva, október 26. (Rador.) Mint a Pejt Parisien tudósítója jelenti, számos Trotszkij iránti szimpátiával vádolt személyiség van letartóztatva. Közülük van Szokolnikov volt londoni nagykövet, Putna tábornok, volt katonai attasé, Uglancov, volt munkatügyi népbiztos és mások, akiket november 7 és 25 között állítanak bíróság elé. Még a letartóztatottak listáján szerepel az Izvesztia igazgatója: Radek, a Journal de Moscou igazgatója és Kotju-

binski, volt ukrainai főnépbiztos.

Párizs, október 26. (Rador.) Leon Trotszkij memorandumot tart a nemzetközi szakszervezeti szövetség elé, amelyben tiltakozik a moszkvai per ellen. A bizonyítékok hivatva vannak eloszlítani a moszkvai kormány azon vádját, hogy Trotszkij szövetezett volna a fasisztákkal. Trotszkij párisi titkára, aki ezt a hirt közölte a sajtóval, hozzátesszi, hogy a norvég kormány megtiltotta az okmányok elküldését.

Október 28,

a cluji Zsidó Kórházegyesület tárgysorsjátékának huzása

4000 sorsjegy, 400 értékes nyaralás.

Vegye meg okvetlen sorsjegyét!

Segít szegény betegnek és örömet szerez önnek. Sorsjegyek kaphatók Clujban a Kőrösközlési Hitelbank Rt-nél és az ország összes jelentősebb városában.

Dr. Max Soloweitschik és Josef Sprinzak nagyhatású beszédei a Palesztina-építés feladatairól

Nagyméretű népgyűlés előtt kezdetét vette a Bicarón ubitachon-akció. Geiger Mór beszéde a kétféle galutról

Oriási visszhangot kellett Ardeal zsidóságában az „erősítés és biztonság” jelszava

Cluj, október 26. (Az Uj Kelet tud.) Clujon zsidó rendezvény iránt ritkán mutatkozott még olyan érdeklődés, mint vasárnap délelőtt a Capitolban megrendezett Palesztina-mitinggel kapcsolatban. A zsidó lakosság minden rétegéből való közönség zsúfolásig töltötte meg a Capitol-mozgó termét és nagyon sokan rekedtek kívül és hallgatták az ajtókon keresztül a szónokok előadásait. Nagy vendégei voltak a város zsidóságának ezen a napon. Az impozáns gyűlés ünnepi megnyilatkozása volt Cluj zsidó népének, mely nagy lelkesedéssel és figyelemmel hallgatta végig a jeruzsálemi küldötteket, dr. Max Soloweitschikot és Josef Sprinzakot.

Dr. Kertész Jenő megnyitói beszéde
Dr. Kertész Jenő, a Zsidó Párt megyei szervezetének elnöke, nyitotta meg az impozáns népgyűlést és előbb német nyelven üdvözölte a zsidóság minden rétege nevében Ma! Szoloweitschikot, Josef Sprinzakot és Mór Geigert, a Keren Hajjeszód kiküldöttjét. Ezután magyar nyelven vázolta fel a jelen idők szükségletei által megkívánt zsidó teendőket, melyek közül a Palesztina-munka támogatása egyike a zsidó nép legreálisabb szükségleteinek.

Kertész Jenő dr. nagy tetszéssel fogadott bevezetője után Vermes Ernő, a transylvániai Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke, néhány keresetlen héber szóval köszöntötte a vendégeket. A Mifal Bicarón ardeali vezetőségének és a Wizo-nak az üdvözlését hozta és biztosította a nagy feladat elérése érdekében Max Soloweitschikot, Josef Sprinzakot és Mór Geigert, az ardeali zsidó közvélemény és az összes zionista pártok támogatásáról.

A hitközség üdvözlése
Ezután Glasner Izák, az ortodox hitközség nevében köszöntötte a vendégeket. A vallásos zsidóság — ugymond — testtel és lélekkel áll az országépítés szolgálatában és osztozik azokban a gondokban, amelyek a nép vezéreit a Mifal Bicarón ubitachon meghirdetésére kényszerítették.

Dr. Weinberger Mózes főrabbi beszéde
Ezután dr. Weinberger Mózes, a neolog hitközség főrabija, emelkedett szólásra. — A neolog hitközség nevében jöttem, hogy körünkben üdvözölhessem dr. Max Soloweitschikot és Josef Sprinzakot, a zsidó országépítés vezéreit. Eljöttem, mert tudom, hogy most harc folyik a palesztinai zsidó jogokért.

A palesztinai zsidóság hat hónapon keresztül egyedül állta ezt a harcot, most pedig mi következünk.
Ezután Gottlieb József, a Zs. N. Sz. helyi csoportjának elnöke, üdvözölte meleg szavakkal a város zionista közönségének vendégeit, majd pedig Danzig Hillel a zionista ifjúság és a munkáspártok nevében köszöntötte a palesztinai munkásság vezéréit Josef Sprinzak személyében és dr. Soloweitschikot, mint a ma élő zsidó generáció nagy tanítómesterét.

Ezt látták az arabok. De nem sikerült az ország arab jellegét sem demonstrálniuk a terrortal. A jisiv üzembem maradt. A közlekedés meg nem állt. A zsidó sofőr legnagyobb hőse volt a napnak. A tel-avivi kikötő építésére egy nap alatt 74 ezer fontot tettek asztalra a zsidók. A gazdaság nem szünetelt, a hitelélet nem rendült meg, a váltókat pontosan fizették.

Egy jottányit sem értek el abból, amit akartak. A zsidók nem hajoltak meg a terror előtt. Egynek érezte magát az egész jisiv abban, hogy élete céltalan és értelmetlen, ha nem tart ki a galutból önzőnlő százazrek Palesztinába vívő útjának biztosítása mellett.

En ezt a hat hónapot a jisiv legtelentebb időszakának tekintem.
A legnagyobb erő azonban a zsidó Palesztina és az egész zsidó nép tömör egysége volt.

Eddig nem voltunk egységesek, ezert félhuztunk, mert nem volt mit veszíteniünk az kétezeréves galutban. Most van ve-

Josef Sprinzak szöze

Utána a közönség tapsviharai közepette Josef Sprinzak emelkedett szólásra. Szines, orosz jiddise már az első percekben megfogta a hallgatóságot, mely lenyűgözve hallgatta a szép képekben, költői fordulatokban gazdag beszédét.

— A zsidó erők egyesülésének órája ez. Itt a két hitközség üdvözlését hallottuk, és mellettük olyan emberek megnyilatkozásait, akik minden egyéb vonatkozásban éles harcokban állanak egymással. Transilvániában nem első alkalommal érzem a népek ezt az egyesülését. A mult évi targumuresi konferencián is boldogan láttam az összes zionista erőket, a zsidó ucca minden rétegét és minden pártját egy nagy és átfogó népszervezetben. A kör azóta bővült. Jákob hangja átforgalmódott cselekvő tette. Eddig csak hangját hallottuk Jákobnak, ma kezét is láttuk: a „jödé Jakob”-ot. Az erkölcsi biztonság érzése ez, amely e pillanatban megnyilatkozik az erők összefogásában. Organikus erő ez, mely ki fogja sugározni az erejét az egész zsidó népben, a népben, mely új életet akar teremteni magának és amelynek új élet teremtését vandál kezek akarták meggátolni Palesztinában nemcsak emberáldozatokat követelt az országépítő harc, nemcsak anyagi káraink voltak, új életet akartak megszüntetni, új fák és új generációk életét. Hat hónapig állt a harc. Politikai zavargások voltak ezek, a zsidó nép nagy politikai mozgalmának történelmi jelentőségű háboruja az új otthonért. És álltak a fiatalok, lányok és

Használjon PUFFADTSÁG ellen

rovényi hashajtószer! A LEOPILLS amely kizárólag növényi anyagokból készült, biztos, enyhe és gyors hatású

Használjon puffaság ellen LEOPILLST!

Leopills kizárólag növényi anyagokból készült hashajtó.

szíteni valónk, ha nem tartunk össze, ezért voltunk és vagyunk most egységesek.

— Az arabok vereségével végződött ez a harc. De ez a vereség még nem zsidó győzelem, mert nemcsak arabok és zsidók voltak benne ebben a harcban, hanem egy harmadik tényező is benne van: Anglia. Most kell megszerezniük a zsidó győzelmet. Most kell elérniük politikai harccal, hogy Palesztina zsidó ország legyen. A napokban indul a királyi vizsgálóbizottság Palesztinába. Ujból demonstrálni fogjuk nemzetközi jogba iktartott történelmi jogainkat Palesztinára. Második súlyos évünk a zsidó nyomor lesz, melyre a legnagyobb erővel fogunk hivatkozni. Harmadik fegyverünk a palesztinai zionista mű. A negyedik fegyver: a zsidó nép egysége. Tíz-hétszázmillió zsidó kiáltja: Ez az utolsó reményünk!

— Az arabok négy királyt akarnak kijátszani ellenünk. A négy arab király a zsidó nép négy argumentumát, négy fegyvert állítjuk szembe: a történelmi jogot, a zsidó nyomort, a palesztinai zsidó építő művét s az egész zsidó nép egységét, amellyel győzni fogunk!
Dr. Soloweitschik mestéri szónoklatát többször szakította félbe a közönség tapsvihara, majd mikor beszédét befejezte, percekig tartó, színnel nem akaró tapsorral köszönte meg ennek az elegáns, bölcs szónoknak biztató és megnyugtató tanításait.

A normális és abnormalis galut

Ezután Mór Geiger, a Keren Hajjeszód delegátusa tartott nagyhatású beszédét.

— Örömmel látom — mondotta, — hogy mind a két hitközség vezetője megjelent itt és mind a két felekezeti ányalat hívői részéről támogatásukról biztosítják akcióikat. Örömmel látom ezt, mert döntő lépésnek érzem a zsidó nép egységének megteremtése felé. Anomális volt, hogy ezek a rétegek nem egységesen és nem tudatosan követték mindig a zsidó újázzületés nagy munkáját. Anomália, hogy még ma is, amikor a zsidó-ellenes áramlat világszerte dühöng, amikor Németországban és Lengyelországban intézményes antiszemitizmus honosult meg, hogy akkor még mindig akadjanak zsidó rétegek, melyek nem csatlakoznak a nagy nemzeti újáéledés mozgalmához. Eszembe jut a zionista szocializmus legnagyobb vezérének, Beer Borochovnak egy mondása, amelyet azóta se tudtam elfelejteni. A bécsi Rembrandt kávéházban ültünk és akkor mondta Beer Borochov a következőket: „Kétféle galut van: normális galut és abnormalis galut. Normális galut Ausztria, Németország, Magyarország, és a többi államok, amelyekben a zsidók viszonylag még nyugodt az életük. Abnormalis galut a cár Oroszországba pogromjaival.

De nem tudhatjuk, hogy melyik pillanatban változik át a normális galut abnormalis és az abnormalis normálissá.

Es ime a nagy zionista bölcs sötét jóslata a mi szemünk előtt teljesedett be. Németország, Ausztria és Magyarország normális galutja abnormalissá vált és kevés ország van a világon, ahol a galut még normális. Most, hogy a két hitközség képviselőit együtt látom, egy lépéssel közelebb érzem azt a nagy népi egyesülést, mely az abnormalis galuttal szemben tömöríteni akarja a nép reális erőt. En ennek a kialakulandó népi egységnek a jegyében köszöntöm itt Max Soloweitschikot és Josef Sprinzakot és a Keren Hajjeszód nevében üdvözölöm a Mifal Bicarón Ubitachont.

Dr. Soloweitschik nagy beszéde

M. Geiger lendületes beszéde után dr. Max Soloweitschik emelkedett szólásra és mesteri szónoklatával, mely hatalmas élményre volt a nagy hallgatóságnak, többek között a következőket mondotta:

— Nagy események előestéjén állunk, amelyek az egész zsidó nép jövőjére és sorsára döntő kihatással lesznek. Hezri nagy viziójában sem látta oly rettenetes formában a zsidó nyomort, mint amilyen az a mai valóságban. A zsidó népnek szüksége van az országra, a népnek kell Palesztina.

A zsidó nép Palesztina nélkül ma halott volna.

Megmutattuk, hogy azzá is tudjuk tenni az országot, amire szükségünk van. Palesztina befogadó képessége nemcsak szűkben és hosszban, hanem mélységében is kitárult oly mélyre, mint amilyen mély a zsidó nyomor. A legnagyobb bevándorlási országgá tettük Palesztinát. Három évvel ezelőtt kétszáz ezer volt a palesztinai zsidó lakosság száma. Az elmúlt három év alatt megkétszereződött ez a szám.

Egyedülálló jelenség az európai és tengerentúli kolonizációk történetében, hogy egy ország saját termelőerőiből

megkétszerezze lakosságának számát három esztendő leforgása alatt.

Ez a csodálatos teljesítmény a galuti zsidó nyomornak és a palesztinai építőmunka erejének kifejezése.

Mit akartak és mit értek el az arabok

Palesztinának Erec Jiszraellé való alakítása nem pártprogram, nem jelszó többé, hanem történelmi valóság. Es ez a valóság, ez a tény volt leglényegesebb komponense azoknak a viharos eseményeknek, amelyeknek tanúi voltunk az elmúlt hat hónap alatt. A mi egyre növekedő erőnkkel és potenciánkkal szemben próbálták meg az ellenállást az arab vezérek, félrevezetést tőlünk és terroristák, hogy még az utolsó pillanatban megmutassák, hogy minden zsidó építés és alkotás ellenére Palesztina még mindig arab ország és az is fog maradni. Az arabok ezen megmozdulásához külső erők is csatlakoztak. Az arabok, akik nem voltak egyedül ebben a harcban, előbb terrorral akarták arra kényszeríteni a zsidókat, hogy maguk adják fel további erőfeszítéseiket, belátva azoknak reménytelenségét az arab túlerővel szemben. Az arabok hittek ennek elérésében. Aztán meg akarták mutatni a világnak, hogy a zsi-

Az országreszi Bicarón-konferencia

Délután négy órakor a Salom klub helyiségében vette kezdetét a Bicarón Ubitachon konferencia, amelyen a vidéki zionista szervezetek küldöttei is részt vettek. Vermes Ernő, a szövetség elnöke párszavas beszédben nyitotta meg a programot, amelyet a Zsidó Nemzeti Szövetség központja dolgozott ki a Bicarón Ubitachon akció sikeréért. Oriási előrehaladást jelent, hogy az országban minden minden hitközség csatlakozott az akcióhoz — mondotta a szövetség elnöke — majd rámutatott arra, hogy a Bicarón Ubitachon akciónak a zionista rétegekben is nagy visszhangja támadt. Felemlíti az egyik banati hitközség négy zsidójának a példáját, akik nagy odaadással és anyagi áldozatkészséggel állottak a Bicarón Ubitachon akció mögé.

Ezután a helyi és vidéki csoportok vezetői interpelláltak meg az elnökséget. Pistina Efraim (Bistrita), Boskovics Ignác (Cluj) felszólalásai után Weinbergér Nándorné (Cluj) közölte aggályait bizonyos vidéki városok megszervezési lehetőségeivel kapcsolatban. Dr. Halász László (Albailia), Darvas Mór (Targumures) helyeselték Bicarón munkájáról számoltak be, majd Josef Sprinzak emelkedett szólásra.

Josef Sprinzak politikai expozéja

— A zavargások alatt — mondotta többek között a palesztinai munkásság vezére — sikerült kieroszakolni a kormánytól a zsidó segédrendőrség felállítását, melynek létszáma a nyugtalanító hat hónapban 1500-ról 4000-re emelkedett. A kormány hozzájárult (Folytatás az 5-ik oldalon.)

SZÍNHÁZ-FILM

Ma este: Éjjeli menedékhely

Rég nem volt drámának olyan sikere, mint az Éjjeli menedékhelynek. A pénteki bemutató zsufolt háza olyan fergeteges nyitászíni tapsokkal fejezte ki elismerését a kitűnő előadás iránt, amelyeket csak nagy operettsikereknél szoktunk hallani. A sajtó is elismeri, hogy az Éjjeli menedékhely a szin-

ház egyik legjobb előadása. Ma este — a premier bérlek kívánságára premier bérletben — kerül színre az Éjjeli menedékhely. Azok a bérlek, akik nem kívánják megnézni Gorkij remekművét, délig beválthatják jegyüket a színházi pénztárnál.

Csütörtökön: Csárdás

Szilágyi László és Buday Dénes páratlan sikerrel operettje, a Csárdás a szombati és vasárnapi előadásokon is telt házakat vonzott. Mindenki elismeri, hogy évek óta nem

volt olyan operettsiker, mint a Csárdás. Csütörtökön este szintén a Csárdás szerepel a színház műsorán.

Csodahajó

Bár a Csárdás még mindig telt házak előtt megy, a színház péntek este újabb nagy operett-revüvel jelentkezik, mert közelgő turnéja miatt el kellett készülnie a Csodahajó előadásával is. Kellér Dezső, Kardoss Andor

és Márkus Alfréd remek revüje nálunk is a nagy operett-revüknek kijáró pompás kiállításban, pazar toalettek és rendezői meg-
lepetések egész sorozatának keretében, elsőrendű szereposztásban kerül bemutatásra.

A színház minden áldozatot meghoz, hogy a Csodahajó a színház változatos műsorában a „nagy revü” előkelő helyét tölthesse be. Az egzotikus környezetben lejátszódó érdekes és izgalmas és humoros mese, a sláger számokkal teletöltött nagyszerű muzsika, a pazar táncok, hosszú serege, Gróf László nagyszabású rendezése, Solymosán Magda, Stefanidesz Ili, Wojticzky Elvira, Miklóssy Margit, Jenei János, Tompa Sándor, Deésy Jenő, Csengeri Aladár, Rajnai Sándor jobbnál jobb szerepei s a ragyogó új díszletek és kosztümök emlékeztetéssé fogják tenni a színház első játékciklusának utolsó operett-premierjét.

A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Kedd fél 9: Éjjeli menedékhely. (Premier bérlet 7. szám. A premierbérlek jegyeit kívánatra kedd délig becsereéli a pénztár.)

Szerda: Román előadás.

Csütörtök fél 9: Csárdás. (Tizedszer.)

Péntek fél 9: Csodahajó. (Kellér Dezső, Kardoss Andor és Márkus Alfréd nagyszerű operett-revü újdonsága. Rendező: Gróf László. Főszereplők: Solymosán Magda, Stefanidesz Ili, Wojticzky Elvira, Miklóssy Margit, Jenei János, Tompa Sándor, Csóka József, Tóth Elek, Fülöp Sándor, Deésy Jenő, Csengeri Aladár, Rajnai Sándor. Ragyogó új díszletekkel és jelmezekkel. Premier bérlet 8. szám.)

Szombat d. u. 5: Pármai hercegnő. (Olcsó helyárrakkal.)

A ROMÁN OPERA MŰSORA:

Szerda, október 28: Alarcosbál.

A ROMÁN OPERA TURNEJA:

Csütörtök, október 29 (Oradea): Trubadur.

Péntek, október 30 (Timisoara): Faust.

Szombat, október 31 (Timisoara): Traviata (matiné).

este: Carmen.

Vasárnap, november 1 (Timisoara) este: Bohémélet.

Hétfő, november 2 (Timisoara): Trubadur.

Kedd, november 3 (Oradea) Cigánybáró.

Szerda, november 4 (Oradea): Bohémélet.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, kedden utoljára: Örvény. A legszebb francia film. Csak felnőtteknek.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

3 nagy film egyszerre román és magyar felirattal: I. Krisztina királynő. Greta Garbo legcsodásabb filmalkítása. John Gilberttel. II. Dinky, a kis kadet. Ameri-
ka Pál uccai fiuk-ja. Jackie Cooperrel. III. Szicília—Sztambul—Bagdad. Hely-
árak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6, 9-kor.

A MUNKÁS MOZGÓ MŰSORA:

Hétfőn, kedden, szerdán: I. Dr March négy leánya. Megható társadalmi dráma. Fősz.: Catherina Hepburn, Lukács Pál és Joan Bennet. II. Kozákok. Fősz.: Jose Moica.

4 hónap alatt: novemberben, decemberben, januárban, februárban

AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK

a játékosok között 77.917 nyereményt oszt ki

289.132.196.-lei értékben.

Vizsgálja át figyelmesen a tervezetet:

PLANUL DE TRAGERE AL LOTERIEI DE STAT PE CLASE

LOTERIA 12 CONEXATA CU LOTERIA UNIUNII FUNDATIILOR CULTURALE REGALE SISTEM MIXT

70.000 NUMERE IN 2 SERII (140.000 LOZURI) SI 4 CLASE CU 77.917 CASTIGURI

CLASA INTAIA				CLASA TREIA				
Tragera: 15 Noembrie 1936				Tragera: 15 Ianuarie 1937				
Castigurile totale pe clase		Castigurile individualizate		Castigurile totale pe clase		Castigurile individualizate		
Clasă	Lei	Total Lei	Clasă	Lei	Total Lei	Clasă	Lei	
1	1.000.000 - 2.000.000	2.000.000	3	1.000.000 - 3.000.000	3.000.000	1	1.000.000 - 2.000.000	2.000.000
2	500.000	1.000.000	4	250.000	750.000	2	500.000	1.000.000
3	200.000	400.000	5	100.000	300.000	3	200.000	400.000
4	100.000	200.000	6	50.000	150.000	4	100.000	200.000
5	50.000	100.000	7	20.000	60.000	5	50.000	100.000
6	20.000	40.000	8	10.000	30.000	6	20.000	40.000
7	10.000	20.000	9	5.000	15.000	7	10.000	20.000
8	5.000	10.000	10	2.000	6.000	8	5.000	10.000
9	2.000	4.000	11	1.000	3.000	9	2.000	4.000
10	1.000	2.000	12	500	1.500	10	1.000	2.000
11	500	1.000	13	250	750	11	500	1.000
12	250	500	14	100	300	12	250	500
13	100	200	15	50	150	13	100	200
14	50	100	16	25	75	14	50	100
15	25	50	17	10	30	15	25	50
16	10	20	18	5	15	16	10	20
17	5	10	19	2	6	17	5	10
18	2	4	20	1	3	18	2	4
19	1	2	21	0,5	1,5	19	1	2
20	0,5	1	22	0,25	0,75	20	0,5	1
21	0,25	0,5	23	0,1	0,3	21	0,25	0,5
22	0,1	0,2	24	0,05	0,15	22	0,1	0,2
23	0,05	0,1	25	0,025	0,075	23	0,05	0,1
24	0,025	0,05	26	0,01	0,03	24	0,025	0,05
25	0,01	0,02	27	0,005	0,015	25	0,01	0,02
26	0,005	0,01	28	0,0025	0,0075	26	0,005	0,01
27	0,0025	0,005	29	0,001	0,003	27	0,0025	0,005
28	0,001	0,002	30	0,0005	0,0015	28	0,001	0,002
29	0,0005	0,001	31	0,00025	0,00075	29	0,0005	0,001
30	0,00025	0,0005	32	0,0001	0,0003	30	0,00025	0,0005
31	0,0001	0,0002	33	0,00005	0,00015	31	0,0001	0,0002
32	0,00005	0,0001	34	0,000025	0,000075	32	0,00005	0,0001
33	0,000025	0,00005	35	0,00001	0,00003	33	0,000025	0,00005
34	0,00001	0,00002	36	0,000005	0,000015	34	0,00001	0,00002
35	0,000005	0,00001	37	0,0000025	0,0000075	35	0,000005	0,00001
36	0,0000025	0,000005	38	0,000001	0,000003	36	0,0000025	0,000005
37	0,000001	0,000002	39	0,0000005	0,0000015	37	0,000001	0,000002
38	0,0000005	0,000001	40	0,00000025	0,00000075	38	0,0000005	0,000001
39	0,00000025	0,0000005	41	0,0000001	0,0000003	39	0,00000025	0,0000005
40	0,0000001	0,0000002	42	0,00000005	0,00000015	40	0,0000001	0,0000002
41	0,00000005	0,0000001	43	0,000000025	0,000000075	41	0,00000005	0,0000001
42	0,000000025	0,00000005	44	0,00000001	0,00000003	42	0,000000025	0,00000005
43	0,00000001	0,00000002	45	0,000000005	0,000000015	43	0,00000001	0,00000002
44	0,000000005	0,00000001	46	0,0000000025	0,0000000075	44	0,000000005	0,00000001
45	0,0000000025	0,000000005	47	0,000000001	0,000000003	45	0,0000000025	0,000000005
46	0,000000001	0,000000002	48	0,0000000005	0,0000000015	46	0,000000001	0,000000002
47	0,0000000005	0,000000001	49	0,00000000025	0,00000000075	47	0,0000000005	0,000000001
48	0,00000000025	0,0000000005	50	0,0000000001	0,0000000003	48	0,00000000025	0,0000000005
49	0,0000000001	0,0000000002	51	0,00000000005	0,00000000015	49	0,0000000001	0,0000000002
50	0,00000000005	0,0000000001	52	0,000000000025	0,000000000075	50	0,00000000005	0,0000000001
51	0,000000000025	0,00000000005	53	0,00000000001	0,00000000003	51	0,000000000025	0,00000000005
52	0,00000000001	0,00000000002	54	0,000000000005	0,000000000015	52	0,00000000001	0,00000000002
53	0,000000000005	0,00000000001	55	0,0000000000025	0,0000000000075	53	0,000000000005	0,00000000001
54	0,0000000000025	0,000000000005	56	0,000000000001	0,000000000003	54	0,0000000000025	0,000000000005
55	0,000000000001	0,000000000002	57	0,0000000000005	0,0000000000015	55	0,000000000001	0,000000000002
56	0,0000000000005	0,000000000001	58	0,00000000000025	0,00000000000075	56	0,0000000000005	0,000000000001
57	0,00000000000025	0,0000000000005	59	0,0000000000001	0,0000000000003	57	0,00000000000025	0,0000000000005
58	0,0000000000001	0,0000000000002	60	0,00000000000005	0,00000000000015	58	0,0000000000001	0,0000000000002
59	0,00000000000005	0,0000000000001	61	0,000000000000025	0,000000000000075	59	0,00000000000005	0,0000000000001
60	0,000000000000025	0,00000000000005	62	0,00000000000001	0,00000000000003	60	0,000000000000025	0,00000000000005
61	0,00000000000001	0,00000000000002	63	0,000000000000005	0,000000000000015	61	0,00000000000001	0,00000000000002
62	0,000000000000005	0,00000000000001	64	0,0000000000000025	0,0000000000000075	62	0,000000000000005	0,00000000000001
63	0,0000000000000025	0,000000000000005	65	0,000000000000001	0,000000000000003	63	0,0000000000000025	0,000000000000005
64	0,000000000000001	0,000000000000002	66	0,0000000000000005	0,0000000000000015	64	0,000000000000001	0,000000000000002
65	0,0000000000000005	0,000000000000001	67	0,00000000000000025	0,00000000000000075	65	0,0000000000000005	0,000000000000001
66	0,00000000000000025	0,0000000000000005	68	0,0000000000000001	0,0000000000000003	66	0,00000000000000025	0,0000000000000005
67	0,0000000000000001	0,0000000000000002	69	0,00000000000000005	0,00000000000000015	67	0,0000000000000001	0,0000000000000002
68	0,00000000000000005	0,0000000000000001	70	0,000000000000000025	0,000000000000000075	68	0,00000000000000005	0,0000000000000001
69	0,000000000000000025	0,00000000000000005	71	0,00000000000000001	0,00000000000000003	69	0,000000000000000025	0,00000000000000005
70	0,00000000000000001	0,00000000000000002	72	0,000000000000000005	0,000000000000000015	70	0,00000000000000001	0,00000000000000002
71	0,000000000000000005	0,00000000000000001	73	0,0000000000000000025	0,0000000000000000075	71	0,000000000000000005	0,00000000000000001
72	0,00000000000							

Mire van szüksége most a zsidó Palesztinának

(Marmadik oldali cikkünk folytatása)

ahhoz, hogy a zsidó segédrendőrség, a jövőben mint a zsidó lakosság autonóm rendőrségi szerve fennmaradjon.

Négyezer főnyi hadsereget jelent ez, amely a cionista szervezetnek már régi követelése az országban. Ez a mi hadseregünk természetesen nem a ceremóniák és felvonulások hadserege, nem a légiónk, hanem a zsidó pozíciók védelmére kirendelt haderő, amelynek fenntartása a zsidó népnek a feladata.

A Palesztina-kormány ennek a rendőrségnek az eltartását jórésben a cionista világszervezetre hárítja.

Palesztinában ma komoly angol hadsereg van, ezek azonban nem elegendők érdekeink megvédésére. E pillanatban szélcsend van Palesztinában. De a harcok még nincsen vége. Most jön a királyi bizottság Palesztinába. A zsidóság elő fogja terjeszteni a valóság követelményeit. Minden reneteg munkát igényel. Komoly diplomáciai tárgyalások vannak folyamatban, amelyek biztosítják az építési munka további fejlődését. A sztrájk befejezése és a terror mérséklése után is készenlétben kell állanunk. Rendkívül sok pozíciót nyertünk a zavargások alatt: tízezer zsidó munkás helyezkedett el mezőgazdaságban és közüzemekben. De tovább kell építenünk a mezőgazdaságot, mert a hat hónap tapasztalatai azt mutatják, hogy függetleníteni kell magunkat gazdasági

téren is az arab gazdaságtól. Szükséges, hogy a zsidó munka komoly formában állandósuljon az állami hivatalokban. A telefon-, távíró és vasut-szolgálat a zsidók szempontjából óriási mértékben fontos. Az állami munkabérek mellett azonban szükség van az, hogy ezeknek a munkásoknak legalább lakáspótlékot nyújtsanak a cionista szervezet. Házak építésével fogjuk ezeket a kérdéseket megoldani. Mindenre azonban nem telik a Koren Hajjeszód költségvetéséből. Nem telik arra sem, hogy azt a 110 kis cionista telepet, amelyeket az arab támadások veszélyeztetettek, stratégiai meg erősítsük és megfelelő utálózattal kössük össze.

Ezután bizalmas közléseket is tett Josef Sprinzak, akinek ez a politikai expozéja világosan mutatta meg, hogy milyen valóságos szükségletek hivatják életre a Bicarón Ubl-tachon akciót.

Hasenfeld (Satmar) felszólalása után dr. Szoloveitsik emelkedett még szólásra és rövid beszédében ugyancsak bizalmas közléseket tett a cionista diplomácia törekvéseiről és a palesztinai helyzet jelenlegi állásáról.

Ezután bizalmas megbeszélésen tárgyalta meg a konferencia vezetősége az akció technikai keresztülvitelét. A chalu-szervezetek az esti órákban külön értekezletet tartottak, amelyen Josef Sprinzak szólt fel.

Dr. Max Szoloveitsik és Josef Sprinzak az esti órákban elutaztak Clujra.

Anghelescu jelenlétében két új román tanintézetet avattak vasárnap Clujon

Anghelescu örömmel állapította meg, hogy az állami tanerők mind nacionalisták és ilyen szellemben nevelik az ifjúságot. Felavatták a zsidó napközi otthon telkén épült új lányiskolát

Cluj, október 26. Dr. Anghelescu közoktatásiügyi miniszter vasárnap Clujra érkezett. A közoktatásiügyi miniszter fogadtatását a városi és megyei hatóságok napokkal ezelőtt már mint a város nagy eseményét készítették elő és az állomási fogadtatásra a katonai, egyházi és polgári hatóságok színe-jáva kivonult. Megjelentek az államason az összes iskolák növendékei és tantestületei, az egyetem tanári kara, Colan görögkeleti püspök, dr. Dunca vármegyei prefektus és dr. Dragan Miklós polgármester.

Két iskola felavatása A vonatérkezés után félórával a Marechal Foch uccai új leánygimnázium avatási ünnepsége zajlott le. A telken, amelyen még nemrég a zsidó Növegylet napközi otthonának gyermekei játszódtak, impozáns iskola-épület emelkedik, amelynek udvarán díszes előkelőségek, az egész iskolai ifjúság fogadta nagy ovációval az érkező minisztert. Colan

görögkeleti püspök végezte az egyházi szertartást, jelen voltak Floréscu tábornok hadtestparancsnok, Ivascu, Mehedinji és Marosin generálisok, a tankerületi igazgatóság teljes személyzete és a város összes iskoláinak tanári kara. A tantestületek üdvözölő beszédekkel köszöntötték a minisztert, aki ezután megtekintette a leánygimnázium helyiségeit és dr. Zugravu igazgatónöknek megelégedését fejezte ki a látottak felett.

A Bob uccai elemi iskolához vonult át ezután a tömeg. Hosszu autósor vonult az új, modern, az iskolai higiénia minden kellékével felépített épület elé, ahol hasonló egyházi szertartással avatták fel az új intézetet.

Üdvözölő beszédek a közepében A tanügyi és hatósági előkelőségek ezután az Albina-palota nagytermében közepében vettek részt, ahol számos pohárköszöntő hangzott el. Elsőnek Dragos George, az állami iskolák tanári szervezetének vezetője beszélt,

majd Mitru a megyei állami tanítók részéről szólt fel. Ezután Banciu Gavril, a letéti pénztár vezérigazgatója tartotta meg beszédét. Anghelescu iskolaépítő munkatervéhez a letéti pénztár nyújtotta a kölcsönöket, ami lehetővé tette, hogy karácsonyig újabb huszonkét állami iskolát, elemi és középiskolákat épültek, valamint hét görögkeleti templom és monostor építése fejeződött be. Mihail Serban, a mezőgazdasági akadémia rektora üdvözölő beszédében emlékeztetett arra, hogy a román impérium kezdetei voltak, akik kérték benne, miszerint kulturális téren a románság magához fogja tudni kapcsolni a csatolt területek román népet. En politikai ellenfele vagyok Anghelescunak — mondotta Serban —, de a legnagyobb elismeréssel kell adóznom Anghelescu iskolaiügyi teljesítményének, mellyel korszakos munkát végzett, megteremtve az ardeall románság nyugati nivóju iskolahálózatát.

Anghelescu beszéde

Ezután Anghelescu emelkedett szólásra. Többek között elmondotta, hogy 1933-ban, amikor újra átvette a közoktatásiügyi tárcát, 17 ezer 500 munkanélküli tanító élt az országban. Ebből 15 ezret sikerült már állami iskolákba lénevezni és november 15-ig az összes munkanélküli tanítók elfoglalhatják katedráikat. 1919 és 1928 között 6800 állami elemi iskola létesült az országban, melyhez a mai napig újabb négyezer elemi iskola és

Sem gazdag, sem pedig szegény ember házából...

...ne hiányozzék a „Tonoglobine Irradié”, ha azt akarjátok, hogy gyermekeitek ellentállhassanak a járványos betegségeknek. Mert az egészség a szervezet szívósságától függ, amire viszont a vérben levő vörös vérszettek mennyisége van döntő hatással. Ezért ha meg akartok szabadulni a gondoktól, szaladgálósktól és költségektől, adjatok gyermekeiteknek a kiváló „Tonoglobine Irradié” tonikus szerből, melyet úgy bel- mint külföldi orvosok ajánlanak anémia (vérszegénység), klorozis, általános gyengeség és kimerültség esetében. „Tonoglobine Irradié” bor és szirup alakjában van forgalomban és igen kellemes ízű.

számos más tanintézet épült. Hangsúlyozta Anghelescu, hogy örömmel kell megállapítania, miszerint az állami tanerők nacionalista érzelműek, akik nacionalista szellemben nevelik az ifjúságot.

Anghelescu a bankett után csak néhány órát töltött még Clujon és visszautazott Bucurestibe.

Dr. Chirila Victor bankigazgató a cluji Munkakamara új elnöke

Bucurestiben emaradt a belktatás a munkakamara és a munkásszövetség vezetőségének harca miatt

Cluj, október 26. (Az Uj Kelet tud.) Vasárnap délelőtt 11 órakor a Carolina téri régi Ipartestület nagytermében 45 vidéki delegátus jelenlétében iktatta be a Munkakamara új vezetőségét dr. Chirila Joan munkaiügyi vezérfelügyelő. A volt munkakamarai elnöknek Bucoveanu Petrenak 18 szavazatával szemben 38 szavazattal Chirila Victor bankigazgató lett a Munkaka-

mara új elnöke. A munkás szekció elnöke Puscas János, alelnöke pedig Catunciu Gheorghe lett. A magánalkalmazottak és tisztviselők szekciójának elnökévé Jovanel Dimitriut, alelnökké Brasoveanu Petru alelnöke pedig Balázs Antal lett. Dr. Chirila elnök a belktatás után megköszönte a választók bizalmát és berekesztette az alakuló gyűlést.

Degrelle letartóztatásával megakadályozták a rexisták tüntetését

A késő éjszakai órákban helyezték csak szabadlábra a belga fasiszták vezérét. A szocialisták ellentüntetést rendeztek. Brüsszel izgalmas vasárnapja

Vanderwilde külügyminiszter a szocialisták kongresszusán kijelentette, hogy a belga munkásság pénzt és ruhát küld a spanyol népfirontnak

Brüsszel, október 26. Mivel a rendőrség tilalma ellenére a rexisták tüntetni próbáltak, Léon Degrellet, aki egy ház második emeleti erkélyéről akart beszédet mondani, letartóztatták.

Késő estig élénk izgalom uralkodott a főváros uccáin. A rexisták izgatni próbáltak, de a rendőrség erőszak nélkül is helyén tudott maradni. Összesen 250 személyt tartóztattak le, akik közül csak a rexisták vezetőit és két hívlket tartották vissza a rendőrségen, a többi szabadlábra helyezték kihallgatásuk után. A rexisták tüntetési kísérlete és a szocialisták ellentüntetése során egy szocialista munkást revolverrel megsebesítettek. A vasárnap eseményei által keltett izgalom nehezen ült el az egyébként annyira nyugodt belga főváros uccáin.

Újabb brüsszeli jelentés szerint a tegnap letartóztatott Degrellet az éjszaka folyamán szabadlábra helyezték.

Brüsszel, október 26. A szocialista párt kongresszusán Vandervelde pártelnök többek között ezeket mondta:

— Amíg a kormány tagja vagyok, szolidáris vagyok annak határozataival. De mint a belga munkáspárt elnöke kijelenthetem, hogy a Spanyolországnak tett segélynyújtási ígéret nem jelenti a fegyver- és hadianyagszállítási tilalom megszegését. Pénzt és ruhát szabadon küldhetünk.

A kongresszus megszavazta a párt külpolitikai felfogását, amelynek értelmében

nem volt és nem lehet szó Belgium visszatéréséről a semlegességhez. Belgium hű

marad a Népszövetséghez. Belgium politikája kizár minden katonai egyezményt, mivel minden politikai, katonai

vagy gazdasági megszorításoktól független politika az. Belgium hű marad az egyetemes biztonság és kölcsönös segélynyújtás elveinek és minden nemzetközi kötelezettségét fenntartja.

Egyébként a szocialista sajtó megállapítja, hogy

a tegnapi felvonulás rendkívül súlyos vereséget jelent Degrelle számára.

Öngyilkosság volt a felvonulás — írja a Le Peuple. Degrelle csupán fiucskákat tudott felvonultatni. 250.000 hibe közül alig néhány ezer gyűlt össze. A Vingtíeme Siéde katolikus lap és a Dernière Heure szabadelvi orgánium a rexista tüntetők számát ötezerre becsülik és a Le Peuplehöz hasonló véleményt nyilvánítanak. A lapok többsége többnyire csak a tüntetés lefolyását ismerteti, de nem rúz ahhoz kommentárokat.

— Influenza, spanyoljárvány, torokgyulladás, az orr és garat elnyálkásodása, a mandulák megbetegedése, valamint izületi bajok, vagy tüdőcsucsuhurut esetén gondoskodjék arról, hogy gyomra és belei a természetes „Frene József” keserűvíz használatával gyakran és alaposan kitisztítsanak. Az orvosok ajánlják.

— Borzalmas vasúti szerencsétlenség Kínában. Sanghaiból jelentik: A Kanton-Hankou vasútvonalon nagyszabású szerencsétlenség történt. Egy domboldalon felfelé tartó szerelvény négy kocsija leszakadt. A visszafelé száguldó kocsik belerohantak egy másik vonatba. Hetven ember meghalt, köztülük 53 katoná.

SZÉKELY és RETTI
BUCURESTI TGMUDÉS
LACHE IONESCU
nézze meg SZÉKELY és RETTI
székely és retti
bűtorgyár r.t.
állandó kiállítását

SPORT

A bucuresti CFR remek küzdelemben legyőzte a Ripensiat, a Viktoria az Universitateat

A CAO megmentett egy pontot, a Gloria szerencsével győzött. A Crisana anyagi krízise miatt nem jelent meg timisoarai mérkőzésen

Cluj, október 26. (Az Uj Kelet tud.) A Nemzeti Bajnokság hetedik fordulójára ismét alaposan rációlt a papírforrás. A bucuresti CFR együttese biztos fölényrel verte a favorit Ripensiat és bizonyította be, hogy a bajnokságban igen komoly szava lesz. Oradean a Venus alaposan megzörítette a CAO-t, amely az adott körülmények alapján szerencsésen mentett meg egy pontot. Aradon a szezon legnagyobb küzdelmét vívta a Gloria és Unirea Tricolor, amelyből a Gloria szerencsés győzelemmel került ki. Clujon vérbeli derbyt játszott a két rivális: Universitatea és Viktoria. A mérkőzés a favorit U vereségét hozta. A Nemzeti Bajnokság eheti krónikáját a Crisana krízise zárja le, amely anyagi hiján nem jelent meg a Chinézul elleni mérkőzésen és így a timisoarai csapat játék nélkül jutott a két ponthoz.

A Nemzeti Bajnokság mérkőzéseiről az alábbi tudósításaink számolnak be:

Viktoria—Universitatea 2:1 (0:0)

Cluj, október 26. (Az Uj Kelet tud.) Hívós, de nem hideg, ragyogó napsütéses idő kedvezett a két cluji együttes párharcának, amely a Viktoria megérdemelt győzelmét hozta. Az első féldőben a kissé elbizakodott Universitatea a jobb, amely sorozatos támadásokkal tartja ostrom alatt a Viktoria gyengén védett kapuját, eredményt azonban csatárainak gólképtelensége miatt nem tud elérni. Helyenként a Viktoria is kísérletezik támadással, komoly gólhelyzete azonban csak féldő vége felé akad, amikor a késlekedő Viktoria-csatárok hotbiztos helyzetet hagynak kiaknázatlanul.

A második féldő elejét ismét az Universitatea felépített támadásai töltik ki. Az Universitatea helyenként szép akciókkal közelíti meg a Viktoria-kaput, a lövések azonban sikertelenek. Végül is Bente igen jó labdát ad be a jobbszélről, amelyet Ploesteanu kapásból, elég messziről küld a kapu bal alsó sarkába. A gól után mintha kicserélték volna a Viktoria csapatát. Vehemens támadásba megy át és sorra vezet el veszélyes támadásait. Az Universitatea le van szorítva. Nem sok idő telik el és a Viktoria lelkesedése meghozza győlmölcsét: Felecan II egy Sepsi által kiejtett labdát a hálóba kótor. A kiegyenlítő gól után az Universitatea is magához tér és remek küzdelem alakul ki. Az egyetemi csapatnak néhány sikert ígérő akciója van, amelyek azonban nem változtatnak az eredményen, majd a Viktoria ideje jön el. Capusan ideálisan beadott labdájára Farkas három méterről szalad rá. Az akcióba azonban belelévít a játékvezető sipja, aki Farkas befutását — tévesen! — lesnek minősíti és a közben hálóba került labdát a kapu elől rugatja ki, a szabályos gólt nem adja meg. A Viktoria lelkesedése azonban nem ismer határt. Az Universitatea védelme nem tudja tartani a meg-megújuló rohamokat és egy szélről kapott labdát Felecan II újból a hálóba juttat. 2:1. Ezután ismét az Universitatea jön fel, támadásai azonban ezúttal is erőteljesek és — eredménytelenek. A Viktoria van ismét támadásban, amikor a játékvezető élesen hangzó sipja a játékidő leteltét jelzi.

A mérkőzés vérbeli derby volt, tele izgalmakkal, helyenként erős, de nem durva küzdelemmel és sok helyzettel. Az Universitatea meglepő vereségét elsősorban helytelen felállításának, de főleg a csatárok puhaságának, lövésnyomának köszönheti. A Viktoria játéka minden dicsőretet megérdemel. Lelkesen, teljes odaadással küzdött és pillanatig sem adta fel a reményt, hogy a pályát győztesként hagyhatja el. A győztes csapatból Felecan I, Munteanu I és Nistor, az Universitateából Gain, Jancovici és David játéka érdemel külön említést.

Picky Kroner játékvétele kelles meg- lepetést keltett. Jősemű, erőlyes, mozgékony játékvételek bizonyult. A mecos folyamán egyetlen hibát ejtett, amikor a Viktoria szabályos góját nem adta meg. Jóhiszeműségéhez azonban kétség sem férhet, amit bizonyít, hogy már a labda hálóbajutása előtt fűtyült.

A csapatok a következő összeállításban játszottak:

Viktoria: Munteanu, Straja—Felecan I, Farkas—Pál—Nistor, Cornea—Munteanu I—Cociuban—Felecan II—Capusan.

U: Sepsi, Borgea—Jancovici, Golub—Gain—David, Benkő—Stefanescu—Szantiszó—Ploesteanu—Surliasu.

CFR—Ripensia 5:2 (3:2). Bucuresti, október 26. (Az Uj Kelet tud.) Tizennyolcezer néző előtt játszották a mérkőzést, amely remek sportot eredményezett. A játék teljes ideje alatt a vasutascsapat volt a jobb, amely megérdemelten nyerte a mérkőzést. A vezetőgőlt a vasutascsapat szerzi meg Bogdan révén, Schwartz azonban egyenlít, sőt Ciolac a vezetést is megszerzi. De jön a CFR és Barbu, majd Lenghel révén 3:2-re javítja az eredményt. Fordulás után a CFR ur a pályán. Sorozatos támadásai előbb Auer majd az utolsó percben Moldovan lö gólt. Jó bíró dr Rusu (Cluj).

A bucuresti Makkabi kiadós revánst vett a DUG-on

Tartalékcsoportjával is győzött a Phönix

Cluj, október 26. (Az Uj Kelet tud.) A Román Kupa forduló mérkőzéseit közül a bucuresti Makkabi teljesítménye emelkedik ki, amely 4:0 arányban győzte le a brailai DUG együttesét, amelytől pár hét előtt irreális körülmények között 1:0-ra kikapott. A Phönix Baiamaren csak tartalékcsoportát állította ki a Viktoria ellen, amely így is biztosította az egyesület továbbjutását. Az első csapat a jövőheti craiovai mérkőzés előkészületei miatt pihent. Eredmények:

Bucuresti, Makkabi—DUG 4:0 (1:0).
Oradea, Stăruința—Tricolor 2:1 (2:0).
Satu Mare, Olimpia—Unirea M. V. 5:2 (2:2).
Baiamare, Phönix—Victoria Carei 3:1 (1:0).
Petrosani, Jiul—Minerul 2:1 (1:0).
Timisoara, CAMT—UDR 3:0 (1:0).
Tg-Mures, Mures—Patria 8:2 (2:1).
Sibiu, SGS—IAR 2:1 (1:1).
Cernauti, Jahn—Makkabi 3:0 (1:0).
Cămpia Turzii, Industria Sărmel—Soimii 1:0 (1:0).

Braila, Franco Romana—Leonida 4:1 (2:1).
Galati, Telefon Club—DVA 2:1 (1:0).
Lugoj, Vulturii—CFR Simeria 3:2 (3:0).
Brasov, ACFR—AGER 4:3 (2:2).
Craiova, Craiovan—Rovine Grivița 3:2 (1:2).

Constanța, Viktoria—Elpis 4:2 (3:1).

Nemzeti Bajnokság C)

Cluj, Ceramica—CAC 2:2 (1:0). Meglepő a CAC gyenge formája.
Satu Mare, A Barkochba—Salonta mérkőzés elmaradt, mivel a Salonta nem jelent meg. A két pontot a Barkochba javára írják.

Kerületi bajnokság

Cluj, CSMC—Haggibbor 6:1 (1:1). A Haggibbor labdarugócsapata az első féldőben jól

Venus—CAO 2:2 (2:1). Oradea, október 26. (Az Uj Kelet tud.) Rekordszámú közönség előtt játszották a mérkőzést, amely végig izgalmas és szép játékot eredményezett. A mérkőzés sorsát Albu öngólya döntötte el, aki már az első percben vezetéshez juttatta a CAO-t. A 20. percben Petea kiegyenlített, majd Enea a vezetést is megszerzi. A második féldőben nagy küzdelem után Kocsis fejesgólja beállítja a végeredményt. Négyezer néző, bíró Jonescu Topa.

Gloria—Unirea Tricolor 3:2 (2:0). Arad, október 26. (Az Uj Kelet tud.) Nagy küzdelmet eredményezett a mérkőzés, amelyet az Unirea Tricolor balszerencsével veszített el, mert egy pontot mindenképp megérdemelt volna. Rohan és Mercea góljait a tarso-lyában fordult a Gloria, amikor Niculescu és Jordache révén a bucuresti csapat kiegyenlített. A mérkőzés sorsa a 44. percben dől el, amikor is Sucitulescu a 16-oson belüli henecet vét, a 11-est Dobra beteszti. Kétezzer néző, bíró Chiclu.

A Chinézul—Crisana mérkőzés, minthogy anyagi krízise miatt a Crisana nem jelent meg, elmaradt. A két pontot a Chinézul megkapja.

Román Kupa

tartotta magát, a másodikban azonban nem tudott egyenlő ellenfele lenni a fizikumban képzetesebb munkások csapatának. Reuniunea—Turnatoria 1:0 (1:0), Echo—Avram Iancu 3:1 (2:1).

A Nemzeti Bajnokság állása a következő:

1. Ripensia	8	5	—	3	23	16	10
2. CFR	7	4	1	2	18	11	9
3. Gloria	6	4	—	2	12	11	8
4. Venus	7	3	2	2	18	11	8
5. CAO	6	3	1	2	16	13	7
6. Universitatea	7	3	1	3	8	12	7
7. AMEFA	7	2	3	2	9	9	7
8. Crisana	6	3	—	3	14	15	6
9. Unirea Tricolor	7	2	2	3	20	19	6
10. Viktoria	7	2	1	4	13	20	5
11. Chinézul	6	2	—	4	14	21	4
12. Juventus	6	1	1	4	9	16	3

Külföldi eredmények

Tíz gólt lőtt a Hungária! Budapestről jelentik: A magyar nemzeti bajnokság vasárnapi fordulójának legnagyobb meglepetését a Hungária hozta, amely nagy formában tíz góllal terhelte az Erzsébet-Soroksár hálóját. Másik meglepetése a fordulónak, hogy a Ferencváros Szegeden pontot adott le. Eredmények: Szeged—Ferencváros 1:1 (1:1), Ujpest—Haladás 7:1 (4:0), Hungária—Erső 10:0 (5:0), Nemzeti—Kispest 4:2 (3:0), Elektromos—Bocskai 2:1 (1:0), III. ker.—Budafok 2:2 (2:0), Phöbus—Budai 11 2:1 (1:0).

Bécs, Vienna—Austria 1:1 (1:1), Rapid—Wacker 6:1 (2:1), Favoritner—WSC 2:0 (0:0), FC Wien—Postsport 1:0 (0:0), Admira—Florisdorf 7:2 (1:1), Hakoah—Lieberts 0:0.

Milánó, Olaszország—Svájc 4:2 (2:1). Nemzetközi labdarugómérkőzés. Harmincezer néző, bíró Bauwens dr.

Luzern, Olaszország B)—Svájc B) 3:1 (1:0).

Kitűnő sikerrel zajlott le az UEC sportünnepélye

Cluj, október 26. (Az Uj Kelet tud.) Szombaton este rendezte a cluji UEC jubiláris sportünnepélyét az Operában. Az ünnepély hatalmas sikert aratott. A program bevezető számai után a sportegyesület idősebb tagjai pompás szabaddagyalokat mutattak be, majd a hölgyek csoportjának buzogánygyakorlati arattak frenetikus sikert. Ezután ismét szabaddagyalokat következtek különböző mutatványokkal kombinálva, ugyancsak zajos siker mellett. A legnagyobb sikert azonban a juniorok csoportja aratta, akik tengerészöltözékben precíz evezőgyakorlatokkal váltottak ki viharos tapsokat. A kislányok balettmutat-

ványa következett, amelyben a kis Lukács Bella brillirozott és olyan tehetségről adott bizonyítást, amely számára fényes karriert jósol. Szünet után szertornamutatványok, a hölgyek balettje, műszabaddagyalok, vívóakadémia, műugrások és végül egy remek előkép tette az estélyt felejthetetlené, amelynek rendezése, műsorának összeállítása a legnagyobb elismerést biztosítja Morariu Albinnak, aki a főrendező nehézséregét töltötte be és rajta kívül munkatársainak, akik mind részesei a Clujon hasonló kiállításban még nem látott estélynek, amelyre még visszatérünk.

Aki meg akarja ismerni a cionista mozgalom okait, előzményeit és vezető egyéjségeit, olvassa el SZABÓ IMRE

UJ ZSIDÓK

Című, a napokban megjelenő 180 oldalas kötetét.

Mecos Hely — A. D. Gordon — Herzl Tivadar — I. Trumpeldor — Rastok

érdekes, szórakoztató és tanulságos életrajza

Ifjúsági csoportok, iskolák, kulturegyetkek huszonnégy példány megrendelése esetén jelentéskönyv árkedvezményt kapnak. Megrendeléseket pontosan címezve az Uj Kelet központosítálya Cluj, Str. Baran L. Pop 16.

NHB

Ne otlogdjék meg a máig használt illat-
smergyári készítményekkel

Vegyon egyszer a :

Les Créations „N. H. B.” márkájú
RUDER, KÖLNIVIZ, ARC-,
SZAJFESTÉK és PARFÖMBÖL

Ha össze fogja hasonlítani, meg lesz lepte ezek felsőbbrendűségétől. Hosszu évek tudományos kísérletezései az illatsmergyártás művészetének terén tették tökéletessé a

Les Créations NHB

Kérje teljes bizalommal a legjobb drogériákban, gyógyszerárakban és illatsmergyárakban.
En-gros beszerzési forrás: N. H. Baltazar, Bucuresi, Str. Selari 7.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri kölcsönél egy sző 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 szálalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelég levelet csak egy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

A Poale Cedei egylet aggmehháza részére keres egy jól főző, kasrusz szempontjából megbízható zsidó szakácsnőt. Érdeklődők bővebbet a titkári hivatalban: Str. Baritiu 16.

Két szoba konyha, elő- és fürdőszoba keres villában (Str. Gojdu 9) november 1-ra kiadó.

Paplan, matrác, párna saját készítmények legolcsóbban, nagy választékban „Trousseau” kaphatók Cal. Marechal Foch 10. Toll tisztítás, paplan, matrác átalakítását olcsón vállalom.

Megbízható, ügyes, kaucióképes akvizitőr és pénzbeszedő keres egy közismert vidéki zsidó intézmény. Ajánlatok „Parnusze” jellegre a kiadóba.

Naponta frissen fejt kóser tehén és bivaly tej — házhoz szállítva is — kapható Schwartz Ignácnál, Str. Gen. Poetas 23.

Autorizált könyvelő 100.000 lej készpénzzel megfelelő állást keres, esetleg betárolást. Cim a kiadóban.

Házvezetőnői állást keres jólfőző zsidóné rituális háztartásba. Cim: Guttmann Hermann Str. Baritiu 12. Hátul az emeleten.

Házat vennék kifogástalan állapotban 300—350.000 lejért. „Azonnali készpénz” jellegre.

Hérzlia kolónián eladó 5 dunam narancsos, kaliforniai öntözéssel felszerelve. Vételár L. P. 450. Érdeklődők forduljanak Noé Andrei Bistrița címre.

Két intelligens fiatalember (nő) teljes ellátást kaphat különbejárta butorozott szobában jutányos áron. Cim: Regele Ferdinand 3. emelet 28. a.

Hölgy keres teljes ellátást zsidó uricsaládnál. Tanítást vállal. „Okleveles” jellegre.

A legízletesebb vegetárius ételk a Schwartz Ignác vezetése alatt „Flóra” vegetárius étteremben kaphatók. Rendkívül olcsó áron: 3 fogásos ebéd 20 lej, vacsora 12 lej. Str. Gherescu 7. (Kereskedelmi Akadémia sora.)

Népi mozgalom pusával ismerk Max Soloveitszef Sprinzak a szimbolizálják. A litvániai szá ember, beretvált európai műveltség fölötte határozomatikusan tántéseiben, am ellenfelet akarba szedte az ezeket izekre kimutatta, ahonak zsidó-ellen tizálta, ahogy fel, hogy bebizgok számoszlot váratlan fejlőd állapotokat — kéletes államf Plasztikusan ezekből is csak szott, hogy So egyben. Az a látja, a gáluti sorsut, és a p A történeisz és dolgokat; nem borítja haliga Követeli a ha be vételét, a késztségét.

Ennél a sző gel. Aldozat?!.. denki erőltess kor ezrekeket arányban, ahoból juttat a B Ha ezt az ideje bizonyán tervbe vett ó

Más típus J le hulló bajuss hajjal. Déli v tömegek közti dik azon, hog se a zsidó dol ról beszél, de nek reprezent felfogásban. E az volt az ért tassa: ime bi az anyémek, hozta. Most k csak más kő

A nagygyű tetszést arat utáni konfer zolta a pales bizonyos anti intrikáit. Aki zonyitják a nyers primiti csapatj össze maga hatalm zsidó szélsősé lehet; ilyesm ketik meg.

Sprinzak m meleg, jósa go kapitásából é kisugárzik. Két hatalm meg. Felfét benső, nagy

— Időjárás váltakozó, több keleti felében zatlan hőmérs

— A köztis tiben, Bucures tegnap tartot városban, am költ. A megny vetésének, C Rosca az aró Stellan a bes nyugdíjas tis képviselői szo rescu felolvas szabályairól.

HIREK

Két vendég

Népi mozgalmunk egészen egyéni két típusával ismerkedtünk meg vasárnap. Dr. Max Soloveitsik, az államférfi típusa, Josef Sprinzak a népvész. Külsejükben is szimbolizálják a hivatást, amit betöltöttek. A litvániai származású Soloveitsik roppant ember, beretvált és kissé hanyagul elegáns, európai műveltségű gentleman, kimért és fölötté határozott a mondanivalókban, diplomatikusan tartózkodó főleg olyan kijelentéseiben, amelyekkel a vélt, vagy igazi ellenfelet akarja támadni. Ahogy pontokba szedte az arab terror tendenciáit, ahogy ezeket izekre szedte, tarthatatlanságukat kimutatta, ahogy a palesztinai bürokráciának zsidó-ellenes rétegét jellemezte és kritizálta, ahogy statisztikákat vonultatott fel, hogy bebizonyítsa, milyen kártavár a sok számoszlop, amikor az élet rohamra a váratlan fejlődés szíjleluzza a megszokott állapotokat — mindenben benne volt a tökéletes államférfi.

Plasztikus csoportosította az adatokat, ezekből is csak a legjellemzőbbeket. Itt látott, hogy Soloveitsik tudós és publicista egyben. Az a férfi, aki az egész zsidóságot látja, a galutit és a jisuvbelit, a szegénysorsot, és a polgárt, az alkotót és tespedőt. A történész és vezér megérzésével látja a dolgokat; nem biztat különösen, de nem borítja hallgatói fölé a csüggedés felhőt. Követeli a haladás törvényeinek figyelembe vételét, a korszerűséget és az áldozatkészséget.

Ennél a szónál kissé hosszabban vesztegel. Aldozat?!... Annit kérünk, hogy mindenki erősítse meg magát. A jómódu, mikor észrekezt ad, körülbelül abban az arányban, ahogy a szegény, aki a filléreiből juttatja a Bizaron Ubitachon akciókat. Ha ezt az arányt betartaná, az akció ideje bizonyára megrövidülne, miközben a tervbe vett összeg pedig megduplázódna.

Más típus Josef Sprinzak. Kicsi, köpcös, kehulló bajusszal, hosszú, fényes, fekete hajjal. Déli vidékről származik, proletártömegek közül, harminc év óta munkálkodik azon, hogy cionista tartalommal telítse a zsidó dolgozókat. Sprinzak is áldozatról beszél, de ő — mint a nép egy rétegének reprezentánsa — természetesen más felfogásban. Régi időkben az áldozatoknak az volt az értelme, hogy az ember megmutassa: ime bizonyítom, hogy a javaim nem az enyéme, hanem azé, aki azokat létrehozta. Most körülbelül ugyanazt igazoljuk, csak más körülmények között.

A nagygyűlésen lelkesen beszélt, nagy tetszést aratott, de igazi formáját a délutáni konferencián mutatta, ahogy felvázolta a palesztinai helyzetet az arabok és bizonyos antiszemita angol körök politikai intrikáit. Akik azon megterkedtek, hogy bizonyítsák a világ előtt: ime az arabok nyers primitívsege és a zsidók extrémizmusa csapott össze. De bebizonyította a jisuv maga hatalmas fegyelmelzettségével, hogy zsidó szélsőségről a valóságban szó sem lehet; ilyesmi csak az ellenség fejében születtek meg.

Sprinzak minden kvalitásánál legnagyobb meleg, jóságos szíve, amely minden megáldapításból és minden következtetéséből kisugárzik.

Két hatalmas zsidó értéket ismertünk meg. Felületlenül meggazdagodtunk egy benső, nagy élménnyel. (—)

Időjárásjelentés. Emelkedő légnyomás, váltakozó, többnyire derült felhőzet az ország keleti felében, enyhe délnyugati szél, változatlan hőmérséklet.

A köztisztviselők kongresszusa Bucarestben. Bucarestből jelentik: A köztisztviselők tegnap tartották meg kongresszusukat a fővárosban, amelyen Stanciu Bradisteanu elnökölt. A megnyitót ülést Tzoni, a tanítók szövegének, Carcali a CFR alkalmazottainak, Rosca az ardeali közigazgatási tisztviselők, Stellan a basarabiak nevében beszéltek. A nyugdíjas tisztviselők és postal alkalmazottak képviselői szövegeket fel ezután, majd Banarscu felolvasta jelentését a szövetség alapmányairól.

Uj telefonkönyvet ad ki a Telefontársaság

„A Telefon Társaság tudomására hozza a nagyérdemű közönségnek, hogy az új telefonkönyv Ardeal és a Banať részére november hó folyamán fog sajtó alá kerülni.

Az új telefonkönyvben, mindazok fognak szerepelni, akik már eddig előfizetők és azok, akik biztosítják előfizetési jogukat november hó 5-ig.

A telefonkönyv csak egyszer jelenik meg egy évben, most van az ideje a felszerelésnek, mivel a Telefon Társaság az új előfizetők részére nagyon előnyös fizetési feltételeket biztosít.

Cluj, Arad és Oradea, ahol rövid időn belül meg lesznek az automata központok, nagyon előnyös már most kérni a felszereléseket, mert olcsóbbak a díjak és a jelenlegi telefonok kicserélése ingyen fog történni.

Ezen alkalommal a Telefon Társaság tudomására hozza nagybecsű előfizetőinek, hogy az új telefonkönyvbe hirdetések is elfogad.

Erre vonatkozó felvilágosításokat a helyi telefonhivataloknál lehet kapni.

Szörme-szükségletét

a legújabb párizsi és bécsi modellek szerint a legolcsóbban szerezheti be:

Weisz Tibor

Cluj, C. Regele Ferdinand 21. (Farkas Ernő ház)

Szörmeben nagy választék!!!

Rádióval ellátott autókval és motorkerékpárokkal a bűnözők nyomában. Bucarestből jelentik: A fővárosi rendőrség tervbe vette, hogy a nyomozási eljárások szolgálatába állítja a modern technika vívmányát, a rádiót. Ebből a célból rádióval felszerelt autókval és motorkerékpárokkal kísérleteznek és valószínű, hogy külön rendőrségi adóállomást is létesítenek.

Kommunistákat tartóztattak le a fővárosban. Bucarestből jelentik: Számos kommunistát tartóztattak le tegnap a fővárosban, akikről kihallgatásuk után kiderült, hogy a romániai kommunista párt központi vezetőségének voltak tagjai.

Emésztési nehézségek, gyomorfájás, gyomorégés, csalánkiütés, rosullit, fejfájás, idegizgalom, álmatlanság esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz megszűnteti az emésztési zavarokat, fertőtleníti a gyomrot és a beleket, a vérkeringést helyes utra tereli és felfrissíti a szellemet. Az orvosok ajánlják.

As antiszemizmus története: Székely Béla: Az antiszemizmus és története című könyvről van szó. Nemcsak magyar nyelven, de a világ egyetlen nyelvén sem írtak még olyan könyvet, amelyik lehetőleg elfogulatlanul igyekszik megkeresni ennek az évszázadok óta egyre visszatérően kísértő jelenségnek eredetét a tisztán szemmel látja meg a probléma mély gyökereit. Írása nem a zsidóság szenvedéseinek felpanzáslása, nem martirologia, hanem szigorúan tárgyilagos kritika az erőben aránytalan zsidó és nemzsidó csoportokról. Székely szigorúan bírálja a zsidóságot is, rámutat hibáira és tévedéseire és a problémára vonatkozó történelmi anyagot alaposan, lelkiismeretesen dolgozza fel. Székely Béla: Az antiszemizmus és története c. mű közel 400 lapon alapvető munkája a problémának, szep kiállításával méltó klégészítője a Tabor könyvek eddigi sorozatának. A Tabor könyvek kötetje füve 106 lej, vászonkötésben, portóval, taxával plus 69 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje a Tabor-könyvek teljes jegyzékét.

Vihar söpörte végig Angliát. Londonból jelentik: Angliát hirtelen kitört villámáskokkal és jégesővel kísért záporosó szántotta végig. Szakértők szerint az a szél irányváltozásának és sebessége hirtelen megnövekedésének tulajdonítható. Skócia nyugati partvidékét és a la Manche-csatornát tegnap borzalmas vihar dulta fel. Számos hajó kért segíty.

November elsején vonulnak be az önkéntesek. Bucarestből jelentik: A hadügyminisztérium elrendelte, hogy a soros korszályhoz tartozó önkéntesek november elsején vonuljanak be.

Mediason megalakult a Chalcu Baal Mészaha. E hó 19-én tartotta meg előadását a Ch. B. M. központi kiküldöttje Mediason szokatlanul szépszámu iparos-hallgatóság előtt, amelynek során beszélt az iparosság cionista szervezkedésének nagy fontosságáról és változta a cionista mozgalom és errei országjárás jelenlegi problémáit. Raffael Rudolf előadása igen kedvező benyomást keltett és ennek eredményeképpen elhatározták a szervezett mediási csoportjának azonnali megalakulását. Egy szervezőbizottságot választottak, amelynek titkárává Löwi Imrét választották meg, míg Redinger Hermannat a KKI-ügylek intézésével bízták meg. Minden remény meg van arra, hogy ez a csoport egy intenzív aktivitást fejtsen ki a mediási cionista életben. w. l.

Szép asszonyok hí barátja a LYSOFORM! Használjon valódi LYSOFORM-ot, hogy megszabaduljon az örökös félelemtől, a rettegett következményektől, hogy védekezessen a kellemetlen meglepetések ellen, akadályozza meg a fertőzést, a baktériumok, a nem kívánatos csírák megtelepedését. Nyugtassa meg magát rendszeres és idejében alkalmazott valódi LYSOFORM öblítésekkel. A biztos hatású és megbízható LYSOFORM csak zárt levegőben valódi, kimérve nem kapható.

Orvosi hír. Dr. Singer Sándor szívspeciálista és belgyógyász bécsi, párizsi és budapesti tanulmányutjáról hazatért és rendelőjét megkezdte Saturnaren Str. Decebal 10. (Bárd Blonberg-palota). Electrocardiograph és röntgen. Telefon 532.

Eljegyzés. Farkas Perc Medias, a Brith Trumpeldor és N. Z. O. elnöke és Lebovits Mancika Odorheiu, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Jakoby Edit szerzői estje az Ujságíróklubban. A Clujról elszármazott Jakoby Edit, aki Budapesten a fiatal irógeneráció egyik reményteljes tagja, csütörtökön az Ujságíróklubban verseiből és vígjátékából fog felolvasni. Jakoby Edit írásait évekel ezelőtt az Uj Kelet hasábjairól ismerte a közönség.

Eljegyzés. Deutsch Acikát Vanatori eljegyezte Genad Jenő Medias. Minden külön értesítés helyett.

Str. Gen. Neacusa 2, I. kapu, I. em.
Tekintse meg legújabb modelleinket
Készítsék azonnal a problémáikat
Legújabb fizető- és mellékletkijelölés
„STYL”
fizetésről

A Chaszam Szófer-jesiva alapköltétele. Lélekemelő ünnepség keretében és szépszámu közönség jelenlétében folyt le vasárnap délelőtt a cluj Chaszam Szófer-jesivanak Str. Gen. Poetas 28/a sz. alatti sajtó telkén a felépítendő Beth Hamidras alapköltétele. Képviselték magukat az ort. és neolog hitközség, az Ort. Központi Iroda és az összes helyi közilletek és intézmények. Weisz tőkántor és a kórus éneke után Fisch Sándor a jesiva-akadémia elnöke megnyitja az ünnepséget. Üdvözlő a különböző zsidó testületek képviselőiben megjelent kiküldötteket és lendületes beszédben ecsetel a jesiva fontosságát. Ezután Glasner Akiba főrabbi érdekes és tanulságos visszapiantást vetett a két évvel ezelőtt minden anyagi eszköz és támasz nélkül megalapított jesiva történetére. A nagy tetszettel fogadott beszéd után következtek a testületek reprezentánsainak beszédei. Bíró Andor az ortodox, Katz Iszó a kongresszusi hitközség, Rosner titkár az Ort. Központi Iroda nevében, Rosenzweig Emánuel a Szináj, Landesmann Lajos a chevra, Schwartz Ignác a Poale Cedek képviselőiben beszéltek; dr. Hermann Dezső a Zsidó Márton üdvözlését hozta. Végül Guttman Péter a régi barátok nevében üdvözölték a főrabbit és biztosították támogatásukról. A héber nyelvű alapítási okmány felolvasása után megtörtént az alapköltétele.

Megszivlelendő!

Nyáron épp úgy, mint télen a léghuzat, valamint a hirtelen hőváltozás, amelynek nyilvános helyiségek — mint: mozi, színház, bár, sörcsarnok, vendéglő, cukrászda, kávéház, felolvasóterem, tárgyalóterem, stb. — elhagyásukat ki vagyunk téve, leggyakoribb oka az ügyvédek, tanítók, tanárok, hivatalnokok, kereskedők és mindazok meghűlésének, akik ki vannak téve a hirtelen hőváltozásoknak és az időváltozás eseményeinek. Például az autósok, repülőik, katonák, utazók, turisták, stb. igen gyakran szenvednek az időjárás hirtelen változása folytán fellépő különféle megbetegedésektől.

Neuralgia, migrén, nyálalások, tüszentés, fejfájás, szemfájás, fogfájás, sokszor minden lázzal — a meghűlés leggyakoribb megnyilvánulása.

A veszélyes következmények — mint: tüdőgyulladás, gripa, influenza, hörgőhurut, katarrus, köhögés, stb., amelyek oly sok emberáldozatot követelnek — megelőzése céljából keresnünk kell az eszközt és a módot, amellyel azonnal megszabadulhatunk a súlyosabb bajoktól. Ezt a legjobbban úgy érhetjük el, ha vétkes hanyagság helyett — amely bizony életveszélyes is lehet — törődünk egészségünkkel és este lefekvés előtt beveszünk 1—2 TESTA-tablettát. Azon keresek, akiknek eddig nem volt alkalmuk ennek a kitűnő készítménynek nagyszerű hatását megismerni, a TESTA-ban egy csodálatos és nélkülözhetetlen gyógyszert fognak felfedezni.

Kapható: a legközelebbi gyógyszertárban vagy drogériában.

Paul Muni „Pasteur” szerepében

„A láthatatlan ellenség” Paul Muni legutóbbi filmje ma lesz bemutatva városunkban a Capitol moziban, amely Warner Bros. First National filmvállalat nagy kreációja. Paul Muni, aki jellemző szerepei által vált oiy híressé, ezalkalommal kivételes alakítást nyújt. Ma a nézőközönségnek ez az újszerű, szenzációs dráma alkalmas ad, hogy öt olyan szerepben lássa, amelyet joggal eddigi legnagyobb alakításának nevezhetjük. Itt Paul Muni ismét olyan embert mutat be, aki élt, kilzódott. Louis Pasteurt, az emberiség egyik legnagyobb jótévőjét. Megvetve, gyűlölködéstől körülveve, száműzetésben élve, Pasteurnek még volt annyi emberföltötti ereje, hogy éljen és művét diadalra vigye. Elérte végül is azt, hogy korának legnagyobb hőseként ünnepelejk. Muni nagy tehetsége a vásznon újabb megeleveníti ezt a kiváló személyiséget. „A láthatatlan ellenség” bemutatja Pasteur óriási küzdelmét az emberiség érdekében. Paul Muni mellett látjuk Josephine Hutchinson-t, akit Warner Bros. First National filmvállalat egyik filmjeiből ismerünk és aki Pasteur Máriát, a tudós feleségét alakítja. Anita Louise-t, aki elragadó Pasteur leánya szerepében. A rendező William Dieterle, aki a film minden részletét a legaprólékosabban mesterien kidolgozta. Kiválik még Dickie Moore, a családgyermek, akit már többször volt alkalmunk megcsodálni, azonkívül Porter Hall, Raymond Brown, Henry O'Neill, stb.

Észkely Béla: Az antiszemizmus és története 380 lap Tabor-kiadás 106 lej, Lepagenál, Cluj. Postán utánvétellel. Kérje a Tabor-kiadványok teljes jegyzékét.

Kellemetlen és eszjátszagnál azonnal segít a nagyszerűen üdítő Chlorodont fogpaszta. Száraz fogkefére használandó.

Fru Lajos jubileuma. A cluj kongresszusi hitközség iskolájának érdemes igazgatóját, Freu Lajost harmincöves működési jubileuma alkalmából az ország minden részéből és a külföldről is sokan üdvözölték. A szombati üdvözlések során Brief Dávid a cluj iskolatitkár, a kollégák és kolléganók nevében köszöntötte Freu Lajost, akiben a nemes gondolkodásu pályatársról és barátról emlékeztet meg lendületes szavakkal.

OLA GUMMI
Orvosiag ajánlva. Huztomhat állam egészségét óvja. Ügyeljen az OLLA szájára, ne hagyjon el utángöndöket!

UJ KELET *Legújabb hírek*

Portugália viszonyvadásokat emel Moszkva ellen

Egy angol lap szerint harminc orosz hajó várja a jelt, hogy Spanyolországba induljon

London, október 26. (Rador.) A portugál kormány 21 oldalas választ küldött a benemavatkozási bizottságnak, amit annak legközelebbi ülésén vesznek tanulmányozás alá. A jegyzék számos részletre hivatkozva, megállapítja, hogy a spanyolországi véres zavargásokat Szovjetországnak szervezte meg és vezeti. Emlékeztet a komintern egyik februári ülésére, amelyen pontosan kidolgozták Spanyolország szovjetizálásának terveit. Ennek a tervnek megfelelően még március havában háborút kellett indítania Portugália ellen. Számos kommunista agitátor, köztük Kun Béla érkezett Barcelónába jelentékeny hadianyagmennyiség kíséretében, amit orosz hajók szállítottak oda. A Moszkva hatalma alatt lévő Spanyolország részeiben a szovjetek tervét csaknem minden részletében megvalósították és most a szovjetek Portugáliában igyekeznek forradalmat szítani, hogy Franco tábornokot háttérbe tudják szorítani. A madridi kormány teljesen Rosenberg szovjetkötvet vezetésére állt, ami példa nélküli áll a diplomácia történetében. Rosenberg részt vesz a spanyol minisztertanácsokon és 140 orosz ügynököt hozatott Spanyolországba. A barcelonai kormányt Antonov Ovszjenc orosz konzul uralja. A jegyzék felsorol 55 orosz tisztet, akiket Barcelonában szállítottak partra és a katalán csapatokba soroztak. Orosz ágyukat szereltek fel a repülőik ellen és géppuskákat, valamint hadianyagot is hoztak magukkal. Jelenleg a Nev orosz és Jalisco mexikói hajók nagymennyiségű orosz eredetű hadianyagot rakódnak partra Alicanában. A jegyzék elutasítja a moszkvai kormány által felhozott vádakokat és kétségbevonja ennek jogát, hogy beavatkozzon Portugália belügyeibe.

Egyébként Anglia és más hatalmak állítólag vizsgálatot vezettek be a semlegességnek Portugália által való megsértése ügyében. A vizsgálat hír szerint annak megállapítására vezetett, hogy a spanyol benemavatkozási szerződés aláírása óta Portugália nem szegte meg az egyezményt.

Párizs cáfolja, hogy a szovjetek a francia kikötők használatának engedélyezését kérték

Azokat a híreket, amelyek szerint a szovjetunió arra kérte volna a francia kormányt, bocsássa rendelkezésére a francia kikötőket, mértékadó körök teljesen alaptalannak minősítik.

A Sunday Chronicle szenzációs jelentése szerint 30 orosz hajó vár a kedvező pillanatra, hogy Spanyolországba induljon. Másik 9 hajó el is indult.

Madrid jelenti...

A Havas madridi jelentése szerint az északi és északnyugati frontokon nyugalom van. A kormányerők megerősítették hadállásukat. Lorane és Escampero vidékein a kormánycsapatok visszavonulásra kényszerítettek a zendülőket, akik nagy veszteséget szenvedtek.

A felkelők repülői tegnap ismét megjelentek a főváros felett. Harminc légielhárító üteg azonnal működésbe lépett, de hogy mi-

lyen eredménnyel, nem tudni, mivel az ég felhős volt.

Később ismét 48 bombavető és 32 felkelő vadászrepülőgép keringett a főváros felett és röpcedulákat dobált le, amelyeken megadásra szólították fel a lakosságot, mert csak így lehet elkerülni Madrid lerombolását.

A Politica című madridi lap jelenti, hogy a néptörvényszék in contumaciam halálra ítélte Moscardo ezredes, az Alcazar védőjét.

Szevilla jelenti: :

A szevillai rádió híradást szerint a középfronton Toledo körzetében a zendülő haderők folytatják előnyomulásukat Madrid felé. Illescasnál a Ocana felől érkező kormánycsapatokat megverték. 300 halottat hagytak a harcmezőn. A cordovai fronton Castro del Rio helyiség visszahódítása alkalmával a kormány 700 embert veszített, Talaveránál a zendülők elvették a közlekedést Aranjuez és Madrid között. Ugyalászik, hogy a Madridban maradt miniszterek menekülni készülnek.

A zendülő csapatok Illescast 8-13 kilométernyire közelítették meg. A zendülők tüzérése jelenleg az Aranjuez-Madrid közötti utat uralja és így megakadályozhatja az élelmiszer- és csapatszállítás, valamint a

csapatoknak Madrid felé való visszavonulását is. Csk a valenciai ut van még nyitva.

Espionsa de le Manteros közelében egy kormányrepülő eldőlt.

Amerikai újságírókat ejtettek foglyul a nemzetiek

Talavera della Reina, október 26. (Rador.) A Madrid-Aranjuez országúton foglyul ejtettek négy külföldi újságíró. Egyikük, James Minesie, a New York Herald tudósítója a következőket jelentette ki:

— Elindultunk annak megállapítása végett, hogy a Madrid-Aranjuez utat tényleg elvették-e a nemzetiek. Gépfegyvertűz állított meg, majd pillanatok alatt nemzeti katonák vették körül autónk sofőrjét és egy benne ülő milicistát megölték. Csoda, hogy még életben vagyunk.

Tegnap ugyanezen az úton letartóztatták a nemzetiek az angol nagykövetség katonai attaséját s egy amerikai bankárt, akiket szintén Talaverába vittek. Engedélyt kértek arra, hogy visszatérhessenek Madridba.

Párizs, október 26. (Rador.) A rendőrség rájött arra, hogy Lyon környékén több gyáros kartellben gránátokat gyártott és szállított Spanyolországba. Eddig 140.000 kész gránátot találtak.

CAPITOL MOZGÓ

Ma, kedden este 9 órákor:

Louis Pasteur élete Paul Muni-val

rendkívüli film ünnepélyes bemutatója PIERRE FAUGET francia konzul és HATIEGAN GYULA doktor egyetemi professzor védnöksége mellett. Jegyek előre megválthatók a mozgó kasszájában.

Végetért a timisoarai ügyvédi kamara hónapok óta tartó válsága

Cibăreanu Livius volt prefektus lett a kamara dékánja. Nyolc többségi és négy kisebbségi tanácsagat választottak

Timisoara, október 26. (Az Uj Kelet tud.) A hosszú hónapok óta dúló és botránkokban bővelkedő ügyvédi kamarai válság a vasárnapi választásokkal rendeződött. Ezuttal az országos ügyvédszövetség közbejöttével zajlottak le a választások. Az ügyvédszövetség képviselőiben Barbulescu Miklós ploestii dékán jelent meg a törvényszék épületében tartott választáson.

Ezután sorshúzás útján kijelölték a választó bizottságot, majd két listát adtak át minden szavazónak, az egyiknek az élen

Porumb Nestor dr. volt dékán, a másikon István Péter dr. neve vezetett. A harmadik lista üres volt. A szavazatok begyűjtése után a két egyezményes lista legtöbb szavazatot kapott tagjából alakult meg az új kamarai tisztikar, melynek névsora a harmadik listára került. Ilyképpen az ügyvédi kamara dékánja dr. Cibăreanu Livius, volt prefektus lett, míg a listán négy kisebbségi és nyolc román ügyvéd szerepel. A kisebbségi tanácsagok arányosan oszlanak meg a német, magyar és zsidó kisebbség között.

Az uralkodó és kíséretének különvonata elindult Prágába

Fényes ünnepségekkel készül a király fogadtatására a cseh főváros. Román-csehszlovák ünnepségek Bihar- és Salaj megyékben

Bucuresti, október 26. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap külön vonaton Bucurestibe érkezett Tatarescu miniszterelnök, aki a kormány nevében a 15-ik életévét betöltött Mihály vajdának szerencsekívánatait fejezte ki. Tatarescuval együtt érkezett Bucurestibe Mestrovics, az ismert jugoszláv szobrász.

Prágai közlések alapján írják a fővárosi lapok, hogy egész Csehszlovákiában lázas előkészületek folynak a király látogatására. Október 28-án este, amikor az uralkodó Prágába érkezik, több mint ezer fényező fogja nappali világosságba borítani a cseh fővárost.

SINAIA, október 26. Az uralkodó és ki-

sérete a különvonaton Sinaiaiból Prágába. Az indulásnál a kormány tagjai is jelen voltak.

Csehszlovák iskolaavatás Bihar és Salaj megyékben

II. Károly király elutazása alkalmával Bihar és Salaj megyékben nagyszabású román-csehszlovák baráti ünnepségeket tartottak. E vidéken, ahol csehszlovák telepések laknak, 10 csehszlovák elemi iskolát avattak fel ünnepélyes keretek között. Képviseivel voltak egy csehszlovák, mint román hatóságok. Csehszlovákia részéről Feodor Houdec miniszter, a csehszlovák nemzeti tanács elnöke, Granatier a tanács főtitkára, dr. Ribaric képviselő, Stanov

Először és utoljára

van alkalmá meghallgatni

HUBERMANN-t,

a világ legnagyobb hegedűsét

November 12. Davila Színház

Elővét főtéri kioszk.

professzor és Caras tanár a csehszlovák közoktatásügyi miniszter képviselőjében voltak jelen. A csehszlovák vendégeket Botta tanfelügyelő üdvözölte, dr. Anghelescu közoktatásügyi miniszter nevében. Seba bucaresti csehszlovák követ nevében Koholusek főkonzul beszélt.

A szónokok a román-csehszlovák szolidaritást hangsúlyozták.

Focsaniban kisiklott egy vonat: hat halott és nyolc súlyos sebesült

Focsani, október 26. (Az Uj Kelet tud.) A Pascani-Bucuresti vonalon közlekedő 5004. számú személyvonatot súlyos baleset érte Focsani állomáson. A szerelvény utolsó előtti kocsija eddig még kiderítetlen ok miatt kisiklott és felborult. A vagon pozdorjává tört, amelynek roncsai alól a sebesültek szörmyi segélykiáltásai nagy pánikot keltek az épen maradt kocsik utasai között. Az utasok közül többen a vasuti személyzettel együtt hozzáláttak a roncsok alá kerül emberek kimentéséhez. Hat utast, köztük öt parasztot és egy odobestii származású Macri Giurgiu nevű diákot holtan húztak ki, míg a vagon többi utasai, mintegy nyolcan, súlyos sérüléseket szenvedtek. A sebesültek közül kettőnek az állapota válságos. A vizsgálat megindult a szerencsétlenség okának kiderítésére.

A Banca Nationala devalorizált valutákra szóló régi kötések stornorozására biztatja az exportöröket

Bucuresti, október 26. (Az Uj Kelet tud.) A Banca Nationala tisztázta magatartását a devalorizált devizákban létrejött és mindmáig nem teljesített export-szerződésekkal kapcsolatban. Ez az álláspont pedig az eladó romániai kereskedők érdekeit nézi és azt követeli, hogy az exportőr annyi lejt kapjon a külföldi megrendelőtől, amennyi lejt kapott volna akkor, ha a devalorizálás meg nem történik. A Banca Nationala ezzel a határozatával a vis major esérére való hivatkozás lehetőségét biztosítja a román exportöröknek, aki így a nem teljesítés miatt indítandó perek folyamán hivatkozhatnak majd a román jegybank határozatára.

SILBERGER férfi szabósága

Str. Memorandului 10. sz. (Adria palota). Bel- és külföldi esztergelyekben nagy választék.

Telefon: 214. Csomagoltan: 3-4.

Kara postai... No. 224716/B

Cse... A király o

Bucuresti, tud.) II. Károly 25 perckor indult. A vonat... restiből utaz... közben minisz... 30 perckor ér... jaival a külöt... rescu és Victo... natra szálltak... getést folytat... perckor polgár... meg, Mihály v... kodó a perron... Tatarescut, ak... jést folytatott... niszterelnök, a... jére lépett. A... dült ki az állo... tében Viktor... Seba csehszlov... Udreanu ezre... cioni fővádsz... magántitkára, I... lie Radu kapit

Cluj, október... kedden reggel... vonat, amelyet... utazása nem h... részesítettek... virágokkal dísz... dül a királyi... jellegű, de a... kívül más híve... a vonat érke... lefüggönyözöt... állt a pályaud... szállt le, az ab

Prága, októ... a delüfáni órá... Jean Massary... nők fiával az... fogadta. A del... Prágáig kísér... a nagyobb áll... üdvözölték Ká... első állomáso... játszotta a ki... vaktiai román... get.

Szerdán reg... Prágába, ahol... elnök, a kama... lamint a korm... Miután ellép... do a város köz... sinba hajtat. A... zát, délben Be... tok elvonulásá... ban Benes elnö... vesz részt. De... küldöttségeit... télyban fogad... remben tartan... fő beszédet fo... közvetítene.

Csütörtökön... kőfany kast... 40 kilométerny

BUNDAT SZÖRMET
a legújabb divat szerint vásárolhat:

WEISZ ERNŐ
szőrmeszlón CLUJ,
Gólya-palota